

ZÁPADO ČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**ŘÍZENÍ O PŘÍJMU ČLENSKÉ OTÁZKY U SOUDNÍHO DVORA
EVROPSKÉ UNIE A DŮSLEDKY PRO PRÁVO ČESKÉ REPUBLIKY
A SOUDNÍ PRAXI ČESKÝCH SOUDŮ**

PLZE 2012

MARTINA ŘÍHAŘOVÁ

ZÁPADO ČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PRÁVNICKÁ

Katedra ústavního a evropského práva

Studijní program: Právo a právní v da

Studijní obor: Právo

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**ízení o p edb fné otázce u Soudního dvora Evropské unie - d sledky
pro právo eské republiky a soudní praxi eských soud**

PLZE 2012

MARTINA ÍHA OVÁ

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Michaela Trone ková

šProhla–uji, že jsem diplomovou práci na téma řízení o p edb fné otázce u Soudního dvora Evropské unie - d sledky pro právo eské republiky a soudní praxi eských soud zpracovala sama. Ve–keré prameny a zdroje informací, které jsem pouflila k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod árou a jsou uvedeny v seznamu poufítých pramen a literatury.õ

Martina íha ová

V Plzni dne 28. b ezna 2012

Na tomto místě bych velmi ráda poděkovala vedoucí své diplomové práce Mgr. Michaelě Tronekové za odbornou pomoc a vstřícný přístup k řešení všech otázek a problémů, které vyvstaly v souvislosti se zpracováním této práce. Dále bych chtěla poděkovat Mgr. Janu Soukupovi a svým rodičům, kteří mne rovněž velmi podporovali.

OSNOVA

ÚVOD	7
1. ČESKÁ REPUBLIKA JAKO ÚČASTNÍK ŘÍZENÍ PŘED SOUDNÍM DVOREM EVROPSKÉ UNIE	10
1.1 Vymezení pojmů	10
1.1.2 Soudy členského státu předkládající před evropskou otázkou	12
1.1.3 Evropská unie a její orgány.....	12
1.1.4 Fyzické a právnické osoby.....	13
1.2 Účastníci hlavního řízení	13
1.3 Účastnictví in personam.....	14
1.4 Vedlejší účastníci	14
1.4.1 Intervence české republiky.....	15
1.5 Advokát a řízení o předevropské otázce.....	15
2. POVINNOST ČESKÝCH SOUDNÍCH ORGÁNŮ PŘED EVROPSKOU OTÁZKOU POLOŽIT	18
2.1 Soudní orgán oprávněný před evropskou otázkou položit o aktivní legitimace.....	19
2.2 Předevropské řízení o předevropské otázce.....	20
2.3 Nepřipustnost předevropské otázky	21
2.4 Položení předevropské otázky	22
2.4.1 Položení předevropské otázky jako možnost.....	23
2.4.2 Položení předevropské otázky jako povinnost.....	23
2.5 Doktrína acte clair a acte éclairé	25
2.6 Porušení povinnosti před evropskou otázkou předložit	28
2.6.1 Stíflnost k ESLP.....	29
2.6.2 Řízení o porušení Smluv dle ustanovení čl. 258 SFEU.....	29
2.6.3. Ústavní stíflnost	31
2.7 Rozhodnutí o předevropské otázce	33
2.7.1 Právní účinky rozhodnutí o předevropské otázce	34
2.7.2 Závaznost rozhodnutí v řízení o předevropských otázkách.....	34
3. PŘEDEVROPSKÁ OTÁZKA JAKO NÁSTROJ APLIKACE UNIJNÍHO PRÁVA V ČESKÉ REPUBLICE	37
3.1 Nejvyšší a ústavní soudy členských států	37
3.2 Vztah Soudního dvora a českých soudních orgánů	38

3.3 Soudní hierarchie	40
3.4 Racionalizace unijního soudního systému.....	44
3.5 Odpovědnost nejvyšších soudních orgánů za fungování unijního soudnictví.....	47
4. DOPADY ROZHODNUTÝCH ESKÝCH P EDB FINÝCH OTÁZEK NA ROZHODOVÁNÍ SOUD ESKÉ REPUBLIKY	49
4.1 Ústavní soud České republiky a jeho postoj k unijnímu právu	49
4.2 V c C-437/05 Jan Vorel vs. Nemocnice Český Krumlov	53
4.3 V c C-339/09 Skoma-Lux s. r. o. vs. Celní úřad Olomouc	54
5. ÚVAHY DE LEGE FERENDA	56
5.1 Quo vadis Evropská unie?	56
5.2 P edb finá otázka o de lege ferenda	57
5.3 P edb finá otázka a Lisabonská smlouva.....	60
ZÁVĚR	62
ZUSAMMENFASSUNG.....	64
PŘÍLOHY.....	65
PRAMĚNY.....	72

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

EU	Evropská unie
SDEU	Soudní dvůr Evropské unie
SD	Soudní dvůr
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
SEU	Smlouva o Evropské unii
ES	Evropské společenství
EHS	Evropské hospodářské společenství
ESLP	Evropský soud pro lidská práva
LZPS	Listina základních práv a svobod

ÚVOD

Byla to právě poslední otázka, kdo započal nově vytvořené komunitární právo dotvářet a vytyčil základní principy, na kterých momentálně právo Evropské unie stojí¹, a kolik pojem unijní právo² i právo Evropské unie je relativně nový, když se pro celý systém práva Evropské unie používá teprve od vstupu v platnost Lisabonské smlouvy. Po více než padesát let byl pro systém práva, ať už Evropského hospodářského společenství, Evropského společenství i Evropské unie, používán výraz komunitární právo, který byl charakterizován jako něco zcela nového na pomezí práva mezinárodního a vnitrostátního. S ohledem na platnou právní úpravu bude v celé práci odkazováno na právo unijní, třebaže, jak naznačeno výše, se tento pojem neuplatňoval a uplatňuje se teprve poslední 3 roky. S pojmem unijní právo bude pracováno, i když bude odkazováno na právní úpravu před platností Lisabonské smlouvy. Lisabonská smlouva znamenala zásadní dopad na celou Evropskou unii, která byla od této chvíle jako jediná nadána právní subjektivitou, a nechala zaniknout Evropské společenství.

Velkou změnou prošel i sám Soudní dvůr Evropské unie. Už od počátku ve kterých integrovaných snah je neoddelitelnou složkou a orgánem s velmi důležitým postavením. Nejprve existoval jako jediný soudní orgán pro celé Evropské společenství. Nicméně s postupným nárůstem agendy bylo potřeba, aby vznikly i další soudní orgány, které by uřízly agendu převzaly, aby tím ulehčily práci Soudnímu dvoru a tím i zrychlily celá řízení, která zde probíhají. Důvodem vzniku Soudního dvora Evropské unie byla již potřeba nezávislého orgánu, který bude dohlížet na dodržování Smluv členskými státy a jak již bylo naznačeno výše i potřeba sjednotit judikaturu a zamezit rozporům ve výkladu tak, aby existoval jeden závazný názor pro všechny členské státy. Úkolem Soudního dvora Evropské unie je dbát na dodržování práva nejen při výkladu a aplikaci Smluv, nýbrž i při výkladu a aplikaci ostatních právních předpisů, které jsou vydávány v rámci Evropské unie. Právní úprava Soudního dvora Evropské unie je obsažena ve Smlouvě o fungování Evropské unie v oddíle 5. čl. 251 až čl. 281. Před vstupem v platnost Lisabonské smlouvy fungovaly v rámci Evropského soudního dvora tři soudní orgány, a to Soudní dvůr, Soud

---

¹ Princip jednotnosti, princip primátu ústřednímu atd.

² V textu budeme pracovat pouze s označením unijní právo i právo Evropské unie, nebo označení škomunitární právo od vstupu v platnost Lisabonské smlouvy zaniklo.

prvního stupně a Soud pro vešnou slufbu. Lisabonská smlouva změní označení Evropského soudního dvora na Soudní dvůr Evropské unie, v jehož rámci fungují rovněž tři soudní orgány, a to Soudní dvůr, Tribunál a Soud pro vešnou slufbu. Soud pro vešnou slufbu je specializovaným orgánem, který řeší spory mezi Evropskou unií a jejími členskými státy. Soudní dvůr má 27 soudců, každá země má zde svého zástupce, nicméně soudci musejí složit přísahu a být nestranní. Zároveň jsou vyatí z pravomoci soudit.³ Soudnímu dvoru je dále nápomocno osm generálních advokátů, kteří mu pomáhají plnit zadané úkoly. Tribunál oproti tomu stanovuje generální advokáty ad hoc, a to ze stedu svých členů, kteří jsou poté pro daný případ vyloučeni z rozhodování. Obecná úloha generálních advokátů spoívá v tom, že předloží právní závěry v věci, která vyžaduje jejich zásah.

U soudních orgánů Soudního dvora Evropské unie probíhají následující řízení: řízení o nesplnění povinnosti členskými státy, řízení na neinnost orgánu EU, řízení na neplatnost aktu orgánu EU, řízení o předložení otázky, řízení o náhradě kody způsobené orgány EU, řízení v oblasti smluvní odpovědnosti, řízení na náhradu kody, jedná-li se o případy mimosmluvní odpovědnosti, řízení mezi EU a jejími členskými státy a řízení o opravných prostředcích. Vzhledem k charakteru celého textu se budeme vnovat pouze řízení o předložení otázky.

Předložení otázky zaujímá v rámci unijního soudnictví zásadní význam. K jejím cílům patří sjednocování judikatury a přiblížení rozličných právních systémů členských států Evropské unie. Předložení otázky zajiňuje, aby unijní právo bylo vnitrostátními soudními orgány členských států vykládáno stejně, a tím nedocházelo ke značným posunům v dezinformacím v rámci interpretace. Zároveň je to přímý nástroj komunikace mezi vnitrostátními soudy členských států a Soudním dvorem EU.

Cílem této práce není podat podrobný popis průběhu řízení o předložení otázky, nýbrž přiblížit její praktické použití a význam. Cílem znamená, že se v první části budeme zabývat všeobecným výkladem, který ale bude zaměřený na ústníky řízení a zároveň podá nástin významu advokáta v řízení o předložení otázky. Další část nám přiblíží význam pojmu soudní orgán a zároveň za jakých okolností je zde povinnost k předložení předložení otázky Soudnímu dvoru. Ve zbylé části se budeme vnovat aplikaci unijního práva prostřednictvím předložení otázky. Závěrečná část nám přiblíží, jak rozhodnuté předložení otázky ovlivnily postup soudních orgánů a v závěrečné části zhodnotíme souasný stav a

---

³ Statut Soudního dvora Evropské unie.

budeme se v novat úvahám nad dalším možným směřováním Soudního dvora a potažmo fungování celé Evropské unie ve světle současných událostí.

K získání potřebných poznatků bude v celé práci využita metoda analýzy a syntézy. Rovněž bude využita metoda právní komparace a právní analogie.

1. ESKÁ REPUBLIKA JAKO ÚČASTNÍK ŘÍZENÍ PŘED SOUDNÍM DVOREM EVROPSKÉ UNIE

1.1 Vymezení pojmů

Přistoupením České republiky do Evropské unie vznikla povinnost krom vnitrostátních předpisů, předpisů mezinárodních schválených a ratifikovaných⁴, respektovat i předpisy práva komunitárního, respektive po přijetí Lisabonské smlouvy práva Evropské unie. V rámci sjednocování značně rozdílných právních systémů jednotlivých členských států bylo nutné vytvořit instituci, která bude sloužit k výkladu nejasností, platnosti a která svou judikaturou se bude zaslouhat o postupné sjednocování těchto právních systémů. Proto byl vytvořen institut předložné otázky.

V návaznosti na výše uvedené je nutno zároveň připomenout provázanost vnitrostátních soudů se Soudním dvorem. Tyto jsou spolu značně provázané, přestože soudy členských států jsou nezávislými orgány. Přesunutím určitých, vymezených pravomocí na Evropskou unii je nutné respektovat i pozmínkové uspořádání. Zmínka je spatřována v tom smyslu, že vnitrostátní soudy členského státu jsou jakousi součástí soudů unijních. Dále je nutno podotknout, že vnitrostátní soudy jsou povinny rozhodovat v souladu s právním řádem Evropské unie a měly by toto i prosazovat, případně vynucovat na svých adresátech.

Řízení o předložné otázce je jedním ze základních institutů práva Evropské unie. Jednak vede k praktické aplikaci zákonných ustanovení a jednak má svoji judikaturou sjednocovat značně odlišné právní systémy uvnitř systému. Díky tomuto řízení byl systém práva Evropské unie obohacen o mnoho principů, jako jsou například princip jednotnosti⁵, i princip přímého účinku⁶.

Okruh účastníků řízení před Soudním dvorem Evropské unie není nikde specifikován v tom smyslu, že neexistuje přesná jednotná úprava v evropském právu. Jednotliví účastníci řízení jsou vždy definováni u každého zvláštního druhu řízení před Soudním dvorem Evropské unie. Ustanovení o účastnících jsou dále přesněji definována i judikaturou Soudního dvora Evropské unie, čímž je zabezpečováno vyplnění mezer

---

⁴ Viz čl. 10 a 10a Ústavy České republiky

⁵ Viz C-6/64 Flaminio Costa vs. E.N.E.L.

⁶ Viz C-26/62 NV Algemene Transport- en Expeditie Onderneming van Gend & Loos vs. Nederlandse administratie der belastingen.

v unijním právu. Toto má pro možně ústníky řízení jak určitě výhody tak i nevýhody. Výhody by se daly spatřovat v malé míře rigidity, nebo zde existuje reálná možnost, že ústní řízení bude subsumován pod určitý typ procesního ústí a bude legitimován pro daný spor. Naopak velkou nevýhodou zůstává určitá míra pochybností vyvolaná širokým okruhem možností procesního ústí.

Postavení ústíka řízení před Soudním dvorem Evropské unie je značně ovlivněno tím, zda se jedná o primární ústíky řízení i o ústíky řízení nepřímé. Primární ústíci řízení jsou ti, kteří mají zájem na meritorním rozhodnutí ve věci. Nicméně tato definice neznamená, že nepřímí ústíci by byli všichni ostatní, kteří na výsledku řízení zájem nemají. Rozdíl spočívá spíše v tom, zda se jedná o skutečné meritorní rozhodnutí ve věci, jímž bude celé řízení skončeno, či zda se jedná pouze o rozhodnutí v mezitímném řízení. Vzhledem k tomu je možné hovořit o následujících skupinách ústíků řízení

- soud členského státu Evropské unie předkládající předloženou otázku,
- soudní dvůr Evropské unie,
- orgány Evropské unie,
- členské státy zastoupené svými orgány,
- fyzické a právnické osoby.

Vzhledem k výše uvedenému je ale nutno poznamenat, že ústíkem řízení před Soudním dvorem Evropské unie není ten ústík, který jím je před soudem národním, to znamená před soudem české republiky. Dochází zde k jakémusi šposunu v rámci procesního ústí, roli ústíků řízení před národním soudem přebírá před Soudním dvorem právě národní soud předkládající předloženou otázku. Tento posun je logický, nebo rozhodnutí v prejudiciálním řízení směřuje v řízení soudu národnímu, který ho dále zpracovává v meritorním rozhodnutí směřujícím v řízení ústíka řízení před národním soudem.

Zároveň se jedná o nesporné řízení. To znamená, že zde nestojí proti sobě dvě strany, o jejichž sporu má být rozhodováno. Toto platí i v případě, že se v řízení před národním soudem jedná o řízení sporné. Jak již bylo výše, dochází zde k určitému posunu v rámci procesního ústí, a to ze stran sporu na soud členského státu.

Je nutné podotknout, že na rozdíl od ostatních řízení před Soudním dvorem Evropské unie nejsou ústíci řízení rozdělováni do těchto skupin, a to na ústíky privilegované,

semiprivilegované a neprivilegované. V-ichni ú astníci zde jsou ve stejném postavení. Výjimkou je pouze soud lenského státu, který p edb fnou otázku podává.⁷

1.1.2 Soudy lenského státu p edkládající p edb fnou otázku

Vzhledem k platné právní úprav m fle být skute ným ú astníkem ízení v ízení o p edb fné otázce pouze stát. Pro ízení není významné dotýká-li se rozhodnutí nap . ur itého samosprávného celku i ásti území, tato skute nost nic nem ní na faktu, fle, jak je uvedeno vý-e, pouze stát jako len Evropské unie m fle být ú astníkem, i subjektem ízení. lenský stát dle l. 19 Statutu Soudního dvora Evropské unie zastupuje p i jednání zmocn nec. Tento zmocn nec je jmenován pro každou jednotlivou v c, která je projednávána.⁸ Podrobn ji bude o této problematice pojednáno nífle.

1.1.3 Evropská unie a její orgány

Evropská unie m fle být flalována pouze v p ípad flaloby o náhradu -kody. V p ípad , fle je projednávána p edb fná otázka, vystupuje za Evropskou unii navenek n který z jejích orgán .

Orgány Evropské unie jsou oprávn ny vyjad ovat se k položeným p edb fným otázkám. Nicmén jsou zde nastavena ur itá pravidla, v rámci kterých se tak m fle dít. Komise se jako jediná m fle vyjad ovat ke v-em p edb fným otázkám naprosto bez omezení. Jako jediná je nadána takto nevýlu nou pravomocí. V p ípad Rady i Evropské centrální banky se tyto mohou k p edloženým p edb fným otázkám vyjad ovat pouze ve dvou p ípadech. A to, pokud se p edb fná otázka dotýká jejich vydaných akt i jejich jednání. V p ípad Rady dále p ichází do úvahy podávat vysv tlení, pokud se toto dotýká platnosti jí vydaných akt . Obdobné platí i pro Evropský parlament.

---

⁷ Spojené v ci C-28/62, C-29/62, C-30/62 *Da Costa en Schaake NV, Jacob Meijer NV, Hoechst-Holland NV vs. Administration fiscale néerlandaise*.

⁸ Protokol . 3 o Statutu Soudního dvora

1.1.4 Fyzické a právnické osoby

V případě ústavnosti fyzických⁹ i právnických osob¹⁰ v řízení o předběžné otázce není pro tyto rozhodná státní příslušnost, ani sídlo. I osoby nemající státní příslušnost na kterého ze členských států se mohou řízení účastnit a to za předpokladu, že se účastní soudního řízení před některým soudem členského státu. V opačném případě by docházelo k diskriminaci na základě státní příslušnosti, což právní akty Evropské unie striktně zakazují.

Nesmíme nahlížet na institut předběžné otázky jako na výlučný institut určený pouze pro občany Evropské unie i společnosti, jež v prostoru Evropské unie mají své sídlo. Nejedná se o právo vázané přímo na fyzické a právnické osoby, ale spíše na právo vztahující se k určitému právnímu problému. Z toho vyplývá, že rozhodující je to, zda se fyzická i právnická osoba účastní sporu před soudem členského státu.

Řízení o předběžné otázce se může účastnit pouze uzavřený okruh účastníků. Tímto ovšem není dotčeno, pokud v průběhu sporu přistoupí do tohoto nějaký účastník další. V tomto případě se pak stává i účastníkem řízení o předběžné otázce, přestože ve sporu nefiguroval od samého počátku. Na toto se samozřejmě vztahují další práva. Kupříkladu je možné, aby se přistoupivší účastník k danému problému vyjádřoval, i podával svá stanoviska.

1.2 Účastníci hlavního řízení

Jak již bylo naznačeno, v případě ústavnosti při předložení předběžné otázky dochází k jakémusi posunu, kdy účastníci řízení před vnitrostátním soudem nejsou primární účastníky řízení před Soudním dvorem Evropské unie. Předběžná otázka má sloužit jako nástroj komunikace a vysvětlení určitých nejasností, aby poté mohl soudce vnitrostátního soudu členského státu vydat meritorní rozhodnutí ve věci. Hlavní linii zde představují

---

⁹ V č. C-6/64 Flaminio Costa vs. E.N.E.L. adresáty právních norem jsou nejen členské státy, nýbrž i fyzické a právnické osoby

¹⁰ Problém nastává v případě právnických osob, kdy tyto v jednotlivých právních systémech jsou upravovány poměrně rozdílně. Právnická osoba dle právního řádu jednoho státu nemusí mít vůbec právní subjektivitu dle právního státu jiného. Pro posouzení toto není důležité. Nicméně důležité je, aby tato právnická osoba měla právní subjektivitu v místě svého sídla.

Soudní dvůr Evropské unie a soudce vnitrostátního soudu členského státu. Nicméně toto neznamena, že se řízení o předběžné otázce nemohou účastnit žádní další účastníci, přestože charakter řízení určuje, že zde dochází ke značnému posunu oproti spornému řízení před Soudním dvorem Evropské unie i řízení před vnitrostátním soudem členského státu.

Povinnost stanovit okruh účastníků řízení nese vnitrostátní soud členského státu.¹¹ Účastníkem řízení může být kromě účastníků vymezených vnitrostátním právním řádem členského státu i účastník, který má na věci naléhavý právní zájem¹², i který chce ve věci určitým způsobem intervenovat¹³.

1.3 Účastenství in personam

Již ve věci 44/65 *Hessische Knappschaft vs. Maison Singer et fils*, kdy předběžnou otázkou předkládal Cour d'appel de Almar bylo judikováno, že řízení o předběžné otázce je *š nesporné řízení vylučující jakoukoliv iniciativu stran, které jsou pouze pozvány ke slyšení v průběhu tohoto řízení*. Nicméně toto nelze brát doslovně tak, že účastníci jsou pouze pasivními pozorovateli bez možnosti jakkoliv zasahovat do probíhajícího řízení a tím i do mezitímního rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že mezitímní rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie může zásadním způsobem ovlivnit meritorní rozhodnutí ve věci.

1.4 Vedlejší účastníci

Stejně jako ve většině řízení tak i zde mohou vedle účastníků hlavních, o jejichž práva a povinnosti se jedná, vystupovat i účastníci vedlejší. Mohou mít na věci buď určitý právní zájem, i je nutné, aby se k dané problematice vyjádřily. Na tomto místě v řízení o předběžné otázce vystupují buď členské státy i unijní orgány. Toto se může vztahovat i na státy, které jsou členy Evropského hospodářského prostoru i Evropského sdružení volného obchodu.

---

¹¹ V c C-62/72 *Bollmann vs. Hauptzollamt Hamburg-Waltershof*.

¹² V c C-192/99 *The Queen vs. Secretary of State for the Home Department*.

¹³ V c C-432/92 *The Queen vs. Minister of Agriculture, Fisheries and Food*.

Jejich ú ast na projednání p edb fné otázky nezvy-uje náklady ízení pro hlavní ú astníky ízení, nebo tito vedlej-í ú astníci si nesou své náklady sami.¹⁴

1.4.1 Intervence eské republiky

eská republika má mofnost na základ ustanovení l. 40 Statutu Soudního dvora ve spojení s ustanovením l. 93, pop ípad ustanovením l. 123 Jednacího ádu Soudního dvora¹⁵ vstupovat do jednotlivých spor v pozici vedlej-ího ú astníka, tak jak je popsáno vý-e, v p ípad fle je spor veden mezi jinými subjekty a R chce vyjád it podporu jedné ze stran sporu. eská republika pro tyto p ípady jedná prost ednictvím Ú adu vládního zmocn nce na základ ustanovení l. 19 Statutu Soudního dvora, který p sobí v rámci Ministerstva zahrani níh v ci. V p ípad , fle takto chce intervenovat, musí být podána fádost o mofnost vstupu do ízení a to ve lh t -esti týdn ode dne zve ejn ní oznámení o zahájení ízení v Ú edním v stníku EU. Poté, co R jako vedlej-í ú astník vstoupí do ízení a obdrfí ve-keré písemné podklady, má mofnost se k danému p ípadu písemn vyjád it, i se ú astnit ústního jednání. Do 31.12.2010 bylo této mofnosti vyuffito celkem ve 24 p ípadech.¹⁶

1.5 Advokát a ízení o p edb fné otázce

Jak jifl bylo e eno vý-e, v ízení o p edb fné otázce p ed Soudním dvorem EU dochází k ur ítému posunu v rámci procesních stran. P esto zde významnou roli hraje i advokát, zastupující jednu i druhou stranu p i sporu p ed soudem lenského státu. Advokát zastupující svého klienta musí znát právní ád zem , v nífl advokacii vykonává, nebo zde

---

¹⁴ l. 69 Jednacího ádu Soudního dvora Evropské unie.

¹⁵ Dále m fle takto vystupovat na základ ustanovení l. 115 a 116 Jednacího ádu Tribunálu nebo ustanovení l. 109 afl 111 Jednacího ádu Soudu pro ve ejnou sluffbu EU. Nicmén pro charakter této práce je d leffité ustanovení Jednacího ádu Soudního dvora.

¹⁶ Zpráva o innosti vládního zmocn nce za rok 2010.

platí zásada, že ignorantia legis non excusat a v případě pochybení advokáta je tento povinen k náhradě –kody dle ustanovení § 24 zákona č. 85/1996 Sb., zákona o advokacii.¹⁷

Advokát, při právním zastoupení svých klientů, hraje významnou roli z toho důvodu, že často hájí práva nebo zájmy, jenž se mohou dotýkat práva EU, a v něm mohou být zakotveny jejich kořeny. Kvůli posouzení takovýchto otázek je nezbytné, aby advokát měl dostatečné znalosti o dané problematice, a to i v případě, že bude možné poskytnout oprávněnému hájení práv klientů argumentacemi z práva EU. Z toho důvodu, by advokáti neměli opomíjet možnost obrátit se prostřednictvím soudu členského státu na Soudní dvůr. Naopak, chtějí-li skutečně hájit zájmy a práva svých klientů, musí se snažit hledat podporu pro své argumenty i v právu EU. Otázkou zůstává, jak to funguje v praxi. Skutečně advokáti jdou do hloubky daného problému a vyerpávají veškeré možnosti dané jim zákonnými předpisy? S ohledem na počet předložených otázek, které česká republika předložila k zodpovězení se může zdát, že tomu tak není.¹⁸ Důvodem může být několik. Především se může jednat právě podobnou obavou, že se tímto řízením celé soudní řízení o několik měsíců, a dokonce let protáhne, když celé řízení o předložené otázce ve všech svých fázích (písemná fáze, ústní fáze, stanovisko generálního advokáta, rozsudek ve věci) může trvat zhruba 17 měsíců.¹⁹ Nicméně v posledních letech je znáto o polohách předložených otázek progresivní nárůst.²⁰ Toto může být dáno jednak tím, že již existuje dostatek odborné literatury v českém jazyce a tím odpadá nutnost překladu z německého či jiného cizího jazyka, jednak i tím, že se již nejedná o nový institut v rámci národního právního systému (respektive unijního právního systému), když česká republika je členem EU již téměř 8 let.

Je velmi důležité nezaměřovat v řízení o předložené otázce před Soudním dvorem zmocněnce, který dle Statutu²¹ zastupuje buď členský stát i ten který z orgánů Evropské unie a advokáta, který zastupuje jiné účastníky řízení²². Zmocněnec je zpravidla jmenován pro každé jednotlivé řízení a jedná se o většinou o zaměstnance dané instituce.

---

¹⁷ *Š Advokát odpovídá klientovi za škodu, kterou mu způsobil v souvislosti s výkonem advokacie* v zákoně č. 85/1996 Sb., zákon o advokacii

¹⁸ www.nssoud.cz/Predbezne-otazky-podane-ostatnimi-soudy/art/534?menu=255

www.nssoud.cz/Predbezne-otazky-podane-NSS/art/533?menu=254

¹⁹ isap.vlada.cz/homepage.nsf/esdpo

²⁰ Ibidem.

²¹ Statut Soudního dvora Evropské unie č. 1. 19

²² Ibidem.

Existují zde výjimky, kdy se fyzické i právnické osoby nemusí nechávat zastupovat právním zástupcem. Toto pramení z toho, že v případě předběžné otázky se jedná pouze o mezitímní rozhodnutí, třebaže toto má poté velký dopad na rozhodnutí vnitrostátního soudu členského státu. Fyzické i právnické osoby musí být obecně zastoupeny advokátem, a to takovým, který je oprávněn zastupovat tyto osoby před soudy členských států. Na stejné úrovni se zmocněním i advokátem stojí rovněž vysokoškolský učitel členského státu, který má oprávnění dle vnitrostátního právního řádu vystupovat jako zástupce fyzické i právnické osoby před soudem daného členského státu. Dále je možné, aby v řízení o předběžné otázce vystupovali i další osoby bez nutnosti nechat se zastoupit advokátem. Toto je reakce na vnitrostátní právní systémy členských států, kdy je umožněno, aby u soudu byly fyzické i právnické osoby zastupovány i dalšími osobami odlišnými od advokátů. V případě České republiky se například jedná o zastoupení fyzické osoby odborovou organizací²³, či se jedná o možnost jednání před soudem bez právního zástupce.

---

²³ Viz zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

2. POVINNOST ĚSKÝCH SOUDNÍCH ORGÁNŮ PŘI EDB ĀNOU OTÁZKU POLOŽIT

Abychom mohli nastíit problematiku povinnosti ěských soudních orgánŮ položit p edb Ānou otázku, je nejprve nutné vytyit vzájemný vztah mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy ěnských státŮ. Mohlo by se zdát, že zde existují dva na sobe nezávislé soudní systémy, kdy jeden se aplikuje uvnitř státního útvaru a druhý je aplikován vnĚ prvého. NicménĚ tento styl není podporován. Naopak se jedná o jednolité právní systémy, který je na sobe²⁴ z ásti závislý. Závislost zde není myšlena tak, že by vnitrostátní soudy ěnských státŮ nemohly existovat bez unijního právního systému. Uplatňuje se zde spíše vztah nadřazenosti a to v tom smyslu, že pĚistoupením ěské republiky k Evropské unii se určité část pravomocí pĚvedla na nadstátní organizaci a započaly zde vznikat nové vztahy. Proto není možné posuzovat právní řády ěnských státŮ a právní řád Evropské unie jako dva samostatné řády, ale jako jeden homogenní celek. Právní řád Evropské unie se svými pĚdписy snaží vytvářet pĚíznivé podmínky v určitých právních oblastech, které je nutno k sobe pĚblíkovat tak, aby nedocházelo k diskriminaci fyzických i právnických osob a zároveň aby došlo k vĚtší pĚhlednosti jednotlivých právních řádŮ tím, že v podstatných věcech budou určité věci upravovány stejnĚ. Vnitrostátní soudy ěnských státŮ musí nejen aplikovat takového právní pĚdписy, ale zároveň musí dbát i o jejich ochranu, aby na daném území nedocházelo k jejich porušení. V pĚípádĚ nejednotnosti vnitrostátního právního řádu s unijními pĚdписy má aplikativní pĚednost²⁵ unijní pĚdпис. Toto platí i v pĚípádĚ procesních pĚdписŮ upravujících řízení o pĚedbĀné otázce, kdy ustanovení čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie upravuje řízení pĚed Soudním dvorem Evropské unie. Pokud by vnitrostátní právní řád ěského státu byl v rozporu s tímto článkem, opĚt se dle principu aplikativní pĚednosti poufije právní čl. 267. Není tedy významné, zda se jedná o právní pĚdписy práva hmotného i procesního.

V rámci unijního práva je Soudním dvorem vrcholným orgánem, který dohlíží na aplikaci práva. Zároveň je oprávněn posuzovat platnost unijního práva, vyjma primárního práva, a vyjasňovat sporné otázky. PĚedbĀná otázka je instrumentem, který kromĚ výše uvedeného

---

²⁴ Myšlena právní řád Evropské unie a právní řády ěnských státŮ.

²⁵ Princip pĚednosti a nadřazenosti unijního (komunitárního) právního řádu. VĚc C-6/64 Flaminio Costa vs. E.N.E.L.

má za úkol přiblížit svou judikaturou rozdílné právní systémy členských států. Nicméně na kašdrou předběžnou otázku je nutné odpovídat. Během doby se díky progresivnímu rozvoji pokládání předběžných otázek vyvinuly dva instituty, na které je odkazováno, pokud není nutnost na předloženou předběžnou otázku odpovídat. Jedná se o doktríny *acte clair* a *acte éclairé*.

2.1 Soudní orgán oprávněný předběžnou otázku položit o aktivní legitimace

Orgán oprávněný předběžnou otázku položit je definován v čl. 267 SFEU jako *š soud členského státu*. Oproti ostatním jazykovým verzím, zde dochází k určitému posunu vlivem ustálené právní terminologie. Příklady členských států západní Evropy hovoří spíše o jurisdikčním orgánu. Nicméně české označení *š soud* lze zde, dle mého názoru, chápat v tom smyslu, jak je naznačeno výše, tedy soudní/jurisdikční orgán.

Výklady dovozují určité náležitosti, které soudní orgán musí splňovat, aby byl oprávněn předběžnou otázku položit. Pokud tyto náležitosti splní, nemusí se jednat pouze o soud v užším slova smyslu. Jedná se především o následující:

- zákonný základ,
- permanentnost,
- obligatorní jurisdikce,
- nezávislost,
- rozhodování v řízení soudního charakteru,
- innost se řídí platnými právními předpisy.²⁶

Z rozhodnutí Soudního dvora vyplývá, že za soudní orgán nepovažuje pouze šklasický š soud, jak to již vyplývá z výše uvedeného, nýbrž i jiné instituce, které jsou oprávněny dle povolení právního systému spory rozhodovat. Mohou sem spadat i disciplinární orgány profesních komor²⁷ i i samostatná rozhodující osoba²⁸.

---

²⁶ BOBEK, M. et. al. . *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha : Linde, 2005. s. 26 a 27.

²⁷ V c C-246/80 C. Broekmeulen vs. Huisarts Registratie Commissie.

²⁸ V c C-416/96 Nour Eddine El-Yassini vs. Secretary of State for Home Department.

Naopak zcela vyloučeny z možnosti předložení předložení otázky z stávající orgány, které jednají jako orgány správní a nikoliv soudní.²⁹ Rovněž byl z této možnosti vyloučen spor, kdy rozhodoval soukromý rozhodce.³⁰ V neposlední řadě se na Soudní dvůr s předloženou otázkou nemůže obrátit jiný mezinárodní soud.³¹

2.2 Předmět řízení o předložení otázky

Dalším důležitou součástí předložení otázky je vlastní předmět, o který v tomto řízení jde. Jedná se o institut, který dává možnost vnitrostátnímu soudnímu orgánu členského státu obrátit se na Soudní dvůr v případě, že si není jist ohledně určení, předmětem vymezených skutečností a tyto je třeba objasnit. Výjimku z této doktríny *acte clair* a *acte éclairé*, o nichž je pojednáno níže. Soudce vnitrostátního soudního orgánu má, v případě, že chce předložit otázku, musí tuto otázku naformulovat a spolu s kopií spisu ji postoupit Soudnímu dvoru Evropské unie. Dle čl. 267 SFEU může předmětem řízení být otázka týkající se

- výkladu Smluv,
- platnosti a výkladu akcí přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie.

Týká-li se předložená otázka výkladu, může tato směřovat vůči jakémukoliv právnímu aktu Evropské unie, což znamená, že v tomto případě nejde pouze o akty primárního práva, ale i o akty práva sekundárního. Vnitrostátní soudní orgán členského státu rovněž může požadovat objasnění určení akcí aplikace práva vydaných institucemi Evropské unie a tedy i Soudního dvora samotného³². Tato možnost je základním instrumentem pro sblížení velmi rozdílných jednotlivých právních řádů členských států. Soudní dvůr dále

---

²⁹ Věc C-86/00 HSB-Wohnbau GmbH.

Věc C-178/99 Doris Salzmann.

³⁰ Věc C-102/81 "Nordsee" Deutsche Hochseefischerei GmbH vs. Reederei Mond Hochseefischerei Nordstern AG & Co. KG a Reederei Friedrich Busse Hochseefischerei Nordstern AG & Co. KG.

³¹ Teď byla přijata následující věc C-265/00 Campina Melkunie BV proti Benelux-Merkenbureau.

³² Spojené věci C-314-316/81 a 83/82 Procureur de la République et Comité national de défense contre l'alcoolisme vs. Alex Waterkeyn.

ve svém judikátu ve věci C-297/88 a C-197/89 *Massam Dzodzi vs. Belgie* dále dovozuje, že se ho soudní orgán může dotázat i v případě, že se ptá na národní předpis, a to za té situace, kdy členský stát dobrovolně odkazuje na normu unijního práva.

Především otázka týkající se platnosti musí splňovat stejné náležitosti jako předložená otázka týkající se výkladu. Existují zde ovšem určitá omezení, a proto není možné položit předloženou otázku na platnost všech unijních právních aktů. Tato omezení se týkají dotazu na platnost primárního práva a rozhodnutí Soudního dvora.³³

2.3 Nepřípustnost předložené otázky

Vnitrostátní soudní orgán členského státu musí před předložením předložené otázky Soudnímu dvoru Evropské unie zvažovat, zda jí předkládaná předložená otázka splňuje veškeré náležitosti a zároveň zda je její položení přípustné. Nepřípustnost předložené otázky lze dovést z judikatury Soudního dvora. Jedná se především o následující případy:

- předložení otázky předložené otázky není zamýšlena jako mezitímní instrument v řízení, nýbrž má vnitrostátnímu soudnímu orgánu dát konkrétní odpověď pro dané případy,³⁴
- předložená otázka není položena s cílem k platnosti i výkladu unijního práva,³⁵
- spor v hlavním řízení před soudním orgánem členského státu je fiktivní, či uměle vykonstruovaný, a to za tím účelem, aby Soudní dvůr zodpověděl předloženou teoretickou právní otázku,³⁶
- nejsou splněny obsahové náležitosti u předkládané předložené otázky.

Obsahové náležitosti se mohou týkat zejména předložené otázky o toto je nejméně závažné, nebo Soudní dvůr si nepoloženou předloženou otázku může přetransformovat tak, aby

---

³³ Věc C-69/85 *Wünsche Handelsgesellschaft GmbH & Co. vs. Spolková republika Německo*.

³⁴ Věc C-225/02 *Rosa García Blanco vs. Instituto Nacional de la Seguridad Social y Tesorería General de la Seguridad Social*

³⁵ Věc C-231/89 *Krystyna Gmurzynska-Bscher vs. Oberfinanzdirektion Köln*.

³⁶ Věc C-83/91 *Wienand Meilicke vs. ADV/ORGA F. A. Meyer AG*.

na ni byl oprávněn odpovědět³⁷. Dále se jedná o případ, kdy skutkový stav není dostatečně znám a Soudní dvůr z toho důvodu není kompetentní k odpovědi na jemu předloženou předložnou otázku.³⁸ V neposlední řadě se předložená předložná otázka stane nepřípustnou, nepředloží-li soudní orgán členského státu relevantní spisový materiál a vnitrostátní právní předpisy, které s danou právní otázkou souvisí.³⁹

2.4 Položení předložné otázky

V případě, že vnitrostátní soud členského státu v průběhu řízení stojí před právní otázkou dotýkající se unijního práva, jejíž zodpovězení je nutné pro meritorní rozhodnutí, má v zásadě dvě možnosti, které jsou modifikovány například tím, jak vysoce je daný soud zařazený v instancním vztahu nadřízenosti a podřízenosti, zda ufl na danou právní otázku existuje odpověď, či zda je výklad dané právní otázky jasný bez nejmenších pochybností. V závislosti na těchto faktorech vnitrostátní soud členského státu bu předložnou otázku může, nebo naopak musí, což vyplývá z ustanovení čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie.

V minulosti Soudní dvůr akceptoval i předložné otázky, které byly položeny neobratně, což si je tak, aby na ně byl schopen odpovědět i které neměly pro unijní právo zásadní význam. Jistě to vycházelo z toho, že bylo nutné, aby se tento institut vyvinul, když šlo o zcela nové právo. Tradičně bylo pouze vřdy vyřadováno, aby spor existoval reálně a Soudní dvůr odmítl odpovídat na hypotetické otázky, či na otázky ze zcela vykonstruovaného soudního procesu. Postupem času bylo potěbné usmírnit nápad předložných otázek, kterých se přibývajícím členskými státy rovněž přibývalo, proto se vyvinuly určité mechanismy, dle kterých jsou určité typy předložných otázek nepřipustné (viz výše).

---

³⁷ V c C-210/04 Ministero dell'Economia e delle Finanze a Agenzia delle Entrate vs. FCE Bank plc.

³⁸ Spojené věci C-36 a 71/80 Irish Creamery Milk Suppliers Association a další vs. gouvernement d'Irsko a další a Martin Doyle a další proti An Taoiseach a dalším.

³⁹ V c C-307/95 Max Mara Fashion Group Srl vs. Ufficio del Registro di Reggio Emilia.

2.4.1 Polofení p edb fné otázky jako mofnost

Vnitrostátní soud lenského státu má mofnost Soudnímu dvoru p edlofit p edb fnou otázku k zodpov zení v p ípad , fle mezitímní rozhodnutí ve v ci je nezbytné pro meritorní rozhodnutí, které poté op t vydává vnitrostátní soud. Právní otázka se m fle dotýkat výkladu i platnosti unijního práva s výjimkou platnosti práva primárního, viz vý-e.

V p ípad výkladu je mofné se dotazovat na výklad Smluv i jiných unijních akt aplikace práva. V p ípad platnosti platí obdobné s vý-e uvedenou výjimkou. Hraje zde ov-em zásadní roli diskre ní pravomoc vnitrostátního soudu. Dle mého názoru je to velmi d lefitá ukázka toho, fle Soudní dv r se snaří ást svých pravomocí delegovat sm rem na vnitrostátní soudy a tím posilovat jejich význam p i posuzování unijního práva a zároveň se tím odleh uje nápad práce Soudního dvora. V p ípad mofnosti polofení p edb fné otázky jsou zde dv mofnosti. O posouzení ur ité právní otázky mohou pofádat bu ú astníci ízení i p ímo vnitrostátní soud a to ex offo. Nicmén záleří pouze na diskre ní pravomoci soudu, zda tomuto vyhoví a p edb fnou otázku Soudnímu dvoru skute n p edlofí.⁴⁰ Je fládoucí, aby vnitrostátní soudy p edkládaly p edb fné otázky v moment , kdy byl bez pochyb zji-t n skutkový stav. V opa ném p ípad je zde reálná hrozba, fle Soudní dv r nebude kompetentní na základ p edlofených informací, k odpov di. Cofl m fle vést k tomu, fle by p edb fná otázka byla odmítnuta, i p ípadn poté by byla zamítnuta. Nicmén vnitrostátnímu soudu nesmí být v polofení p edb fné otázky nijak brán no národními právními p edpisy. V tomto p ípad by dle obecné charakteristiky m ly p ednost p edpisy unijní.⁴¹

2.4.2 Polofení p edb fné otázky jako povinnost

Druhým p ípadem polofení p edb fné otázky je povinnost vnitrostátních soud lenského státu tuto Soudnímu dvoru p edlofit k posouzení a mezitímnímu rozhodnutí. Tato povinnost musí být dle l. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie spln na, pokud je

---

⁴⁰ V c C-44/65 Hessische Knappschaft vs. Maison Singer et fils.

V c C-283/81 Srl CILFIT a Lanificio di Gavardo SpA vs. Ministero della sanità.

⁴¹ V c C-166/73 Rheinmühlen-Düsseldorf vs. Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel.

rozhodováno v poslední vnitrostátní instanci, proti kterému již není možné použít opravné prostředky, i pokud je nutné vyslovit neplatnost unijního právního aktu.

Nejprve se budeme zabývat otázkou, kdy vnitrostátní soud musí předložit otázku předložit z hlediska toho, jak rozhoduje v poslední národní instanci a toto jeho rozhodnutí již není možné napadnout žádnými opravnými prostředky.⁴² Pro vnitrostátní soudy členských států z toho plyne určitá výhoda, kdy v případě možnosti položení předložené otázky se takto může dotázat buď soud první instance i soud odvolací. V případě povinnosti vnitrostátního soudu členského státu předložit otázku položit se toto dotýká soudu, proti jehož výroku žádný opravný prostředek podat nelze. Vyloučení mimo žádné opravných prostředků z tohoto procesu se zdá být logické z časových důvodů, nebo v případě, že by ústavní řízení musel využít ve kteréžto i mimo žádné prostředky dle zákonných ustanovení daného právního řádu, trval by každý takovýto spor nepříjemně dlouhou dobu, což by značně zasahovalo do práv takovéhožto ústavního řízení, který fládá jistě o rychlý zásah napravující způsobem újmu jeho právům. Dále z důvodu, že v případě využít jakžto i mimo žádné opravných prostředků by mohlo dojít k tomu, že každý soud právní stav věci posoudí naprosto odlišně, a i přesto nebude na danou právní problematiku nahlíženo z pohledu unijního práva, které by zde mohlo být naprosto opomenuto, přestože by vydané právní věci měly zásadní význam pro konečné rozhodnutí věci. Po vyřešení jakžto i mimo žádné opravných prostředků by teprve mohla být předložená otázka předložena k posouzení, Soudní dvůr by ji určitým způsobem zodpověděl, ale pak nastává otázka, kdo by tuto právní problematiku předkládal, zda Ústavní soud jako, který stojí mimo běžný rámec soudní soustavy, i zda by se celý spor musel dostat před Evropský soud pro lidská práva.⁴³ A opatřeno se dostáváme i k časovému hledisku. Z těchto důvodů se domnívám, že současný stav je za daných okolností dostatečný a vyhovující.

Povinnost, že předloženou otázku předkládá vnitrostátní soud proti jehož rozhodnutí není žádný opravný prostředek přípustný, musí vnitrostátní soud splnit v případě, že se jedná o rozhodnutí o platnosti i výkladu unijních právních aktů. Tato povinnost je stanovena především pro nejvyšší soudy⁴⁴ mezi nimiž se pro tento případ samozřejmě počítá

---

⁴² Předpokládá se, že nelze napadnout žádnými opravnými prostředky, tj. odvoláním a pravděpodobně stížností.

⁴³ Dovedeno ad absurdum.

⁴⁴ Nejvyšší správní soud České republiky k 24.1.2012 podal deset předložených otázek.

i Ústavní soud⁴⁵, t ebafe jak bylo nazna eno vý-e, stojí mimo klasickou soudní soustavu a de facto vytvá í soudní soustavu svou vlastní. Nicmén toto nic nem ní na situaci, fe i soudy nífl-í instance mají povinnost p edb flnou otázku poloflit, rozhodují-li v bezodkladném ízení.⁴⁶

Týká-li se posuzování platnosti sekundárním právních unijních akt , je k tomu zp sobilý pouze Soudní dv r. Vnitrostátní soud lenského státu flalobu, v nífl je nutné rozhodnout o platnosti takového právního aktu musí odmítnout, nebo v p ípad fe tuto uzná p edloflit k posouzení Soudnímu dvoru, aby ten p ípadnou neplatnost vyslovil.⁴⁷

2.5 Doktrína *acte clair* a *acte éclairé*

Jak jifl bylo nastín no vý-e, vlivem doby a po tu p edloflných p edb flných otázek se zformovaly dv doktríny, které m ly usnadnit práci Soudního dvora, i respektive m ly zároveň zkrátit a urychlit ízení a nem ly Soudní dv r zat flovat kauzami, které jsou rebus sic stantibus stejné.

1. 267 SFEU ur uje za jakých podmínek je nutné, aby lenský stát p edloflil p edb flnou otázku k posouzení. Nicmén i z tohoto ustanovení, jak nazna eno vý-e, jsou povoleny výjimky, kdy tak lenský stát u init nemusí. Jedná se o následující situace:

- p edkládaná p edb flná otázka jifl byla Soudním dvorem zodpov zena,
- k danému problému existuje ustálená judikatura Soudního dvora,
- výklad k danému problému je natolik z ejmý a ve-keré skute nosti jifl jsou dostate n vysv tlené, fe není d vodné p edb flnou otázku p edkládat.

Jedná-li se o situace nastín né vý-e, je moflné daný p ípad pod adit bu pod doktrínu *acte clair* i doktrínu *acte éclairé*. *Eclairé* je francouzský výraz pro objasn ný, i osv tlený. Jedná se tedy o p ípady, kdy jifl o stejné v ci bylo rozhodnuto a není nutné a fládoucí, aby se Soudní dv r op t zabýval posouzením identické právní otázky. Poprvé bylo toto aplikováno, p estofe své ozna ení toto získalo afl pozd ji, ufl ve spojených p ípadech C-28-

---

⁴⁵ Nález Ústavního soudu eské republiky Pl. ÚS 50/04 šCukerné kvótyö

⁴⁶ V c C-107/76 Hoffmann ó La Roche AG vs. Centrafarm Vertriebsgesellschaft Pharmazeutischer Erzeugnisse mbH.

⁴⁷ V c C-314/85 Foto-Frost vs. Hauptzollamt Lübeck-Ost.

30/62⁴⁸. V tomto daném případě bylo judikováno, že pokud existuje věc, která je stejná a již byla osvětlena, není zde založena povinnost dle dnešního čl. 267 SFEU k předložení předložené otázky vnitrostátním soudem členského státu Soudnímu dvoru.

Nicméně identickou právní otázkou nemá Soudní dvůr na mysli naprosto stejnou právní otázku. Právě podobně se stejně jako v případě právních řádů, které jsou založeny na systému precedentů, jedná o právní otázky, které si jsou založeny na stejné podstatě. Důvodem bylo, jak již je naznačeno výše, přesunutí určitých pravomocí ze Soudního dvora na soudní orgány členských států, tak aby Soudní dvůr nebyl zahlcen identickými právními otázkami.

V případě, že již určitá právní otázka byla objasněna, i její vysvětlení je naprosto jednoznačné a jasné, nevzniká zde pro vnitrostátní soud členského státu povinnost předložit otázku. Ovšem to, že zde nevzniká povinnost neznamená, že zaniká nárok takto určit. Uzná-li vnitrostátní soud členského státu za nutné, aby určitá právní otázka byla osvětlena ve vztahu k novým poznatkům, i ve světle nových událostí, může využít svého práva a předložit otázku Soudnímu dvoru k posouzení.

Pokud je Soudnímu dvoru předložena předložená otázka shodující se s již rozhodnutou předloženou otázkou, je vnitrostátní soud členského státu vyzván, aby se vyjádřil k tomu, zda na předložené předložené otázce skutečně trvá. I přestože je jeho odpověď kladná, může Soudní dvůr dle ustanovení čl. 104 Jednacího řádu Soudního dvora kdykoliv během řízení předloženou otázku odložit a odkázat na svou dosavadní judikaturu, i na stejnou předloženou otázku, která byla předložena a zodpovězena dříve.⁴⁹

V případě první české předložené předložené otázky Soudnímu dvoru ve věci C-437/05 Jan Vorel vs. Nemocnice český Krumlov byla tato odmítnuta a bylo odkázáno právě na doktrínu *acte éclairé*. Nebo krátce před předložením této předložené otázky byla předložena předložená otázka jiná vztahující se k téže věci, a to C-14/04 Dellas a další. S doktrínou *acte éclairé* se úzce překlývá i doktrína *acte clair*. Slovo *clair* totiž pochází z francouzštiny a jeho význam znamená „jasný“ i „šetrný“. V tomto případě se

---

⁴⁸ Spojené věci C-28-30/62 *Da Costa en Schaake v. Nederlandse belastingadministratie*.

⁴⁹ Čl. 104 odst. 3 Jednacího řádu Soudního dvora Evropské unie: „Pokud se předložená otázka shoduje s otázkou, o níž již Soudní dvůr rozhodl, nebo pokud lze odpověď na tuto otázku jasně vyvodit z dosavadní judikatury, může Soudní dvůr po vyslechnutí generálního advokáta kdykoli rozhodnout usnesením s odvoláním, které obsahuje odkaz na předchozí rozsudek nebo na příslušnou judikaturu. Soudní dvůr může rovněž rozhodnout usnesením s odvoláním, po vyrozumění předkládajícího soudu, po vyslechnutí předložených vyjádření předložených zúčastněnými, uvedenými v článku 23 statutu, a po vyslechnutí generálního advokáta, pokud o odpovědi na tuto otázku nelze rozumně pochybovat.“

jedná o záležitost, kdy odpověď na právní otázku je natolik jasná, že zde není spatřován důvod, aby se k tomuto dále jeřt Soudní dvůr vyjadřoval. Výše uvedené musí ovšem být jasné jak vnitrostátnímu soudu členského státu, tak i Soudnímu dvoru samotnému. Chce-li vnitrostátní soud členského státu prohlásit, že určitou otázku je možno podřadit pod doktrínu *acte clair*, musí být přihlédnuto k určitým charakteristikám, které jsou demonstrativně vyjmenovány. Jedná se například o následující:

- Vzhledem k tomu, že právní akty Evropské unie jsou připravovány ve všech oficiálních jazycích, mohou zde v důsledku překladu vznikat určité jazykové nuance, které ale nesmí mít za následek odchylku od původní myšlenky, která měla být vyřáděna. Nebo všechny jazykové verze mají stejnou platnost.
- Každý právní systém používá svou vlastní terminologii, stejně tak i unijní právo. Nicméně v jednotlivých verzích může docházet k určitému posunu významu.
- Velmi důležitou roli zde hraje interpretace. A to z toho důvodu, že se jedná právě o propojování různých právních systémů. Z hlediska interpretace je tato rozlišována na historickou, jazykovou, systematickou a teleologickou metodu, které jsou používány Soudním dvorem.⁵⁰ Dále je třeba přihlédnout i ke všem podmínkám a kontextům, za kterých daný právní akt vznikl.

Vznik doktrín *acte clair* a *acte éclairé* určil nové vztahy mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy, když jim dal oprávnění, aby si mohly v případě daných případů rozhodnout samy, zda je nutné předbíhat otázku předložit i nikoliv. Vnitrostátním soudům členských států se rozšířily pravomoci směrem k Soudnímu dvoru, kdy nemají povinnost předbíhat otázku předkládat, byla-li daná právní otázka dostatečně osvětlena, je-li možno najít v judikatuře odpověď na tuto právní otázku, i vzhledem ke všem skutečnostem je odpověď na právní otázku jasná a zřejmá.

---

⁵⁰ Věc C-207/81 Kuno Ditterich vs. Komise Evropských společenství.

Věc C-449/93 Rockfon A/S vs. Specialarbejderforbundet i Danmark.

2.6 Porušení povinnosti p edb fnou otázku p edložit

ízení o p edb fné otázce je ovládáno bu dispozitivním charakterem, kdy si soudní orgány mohou zvolit, zda je nutné p edb fnou otázku položit, i naopak charakterem kogentním, kdy je jim toto uloženo jako povinnost a není možné se z tohoto nijak vyvázat. Nicmén m že dojt i k p ípadu, kdy soudní orgán sice má za povinnost p edb fnou otázku položit, ale neu íní tak. V p ípad , že je tento procedurální postup poru-en, následuje sankce.

Problém nastává, chce-li p edb fnou otázkou prost ednictvím soudního orgánu nechat p edložit ú astník ízení. Jak bylo nazna eno vý-e, ú astníci ízení p ed vnitrostátním soudním orgánem lenského orgánu nejsou ú astníky ízení p ed Soudním dvorem. P edb fná otázka je oproti tomu vztah mezi Soudním dvorem a vnitrostátním soudním orgánem lenského státu, proto o p edložení i nep edložení p edb fné otázky k posouzení rozhoduje výlu n soudce na základ své diskre ní pravomoci. Každopádn nesporným faktem z stává, že v p ípad nerespektování povinnosti danou p edb fnou otázkou položit, vnitrostátní soud lenského státu poru-uje unijní právo. Existuje zde n kolik sm r možné obrany a to jak na národní tak i mezinárodní úrovni:

- Stílnost k Evropskému soudu pro lidská práva ve Strasburgu ó dle l. 34 m že stílnost podat i každá fyzická osoba.⁵¹ V tomto p ípad by se patr jednalo o poru-ení práva na zákonného soudce.
- Podn t ke Komisi, nebo lenský stát poru-il svou povinnost danou mu Smlouvami, a to na základ ustanovení l. 258 SFEU.⁵²
- Ústavní stílnost pro poru-ení práva na zákonného soudce.⁵³
- íaloba na náhradu -kody lenského státu, nebo ten svým postupem poru-il povinnost danou mu Smlouvami.

---

⁵¹ Evropská úmluva o ochran lidských práv a základních svobod. Ustanovení l. 34 je následující: *Š Soud m že p íjmát stílnosti od každé fyzické osoby, nevládní organizace nebo skupiny jednotlivc považujících se za ob ti v d sledku poru-ení práv p iznaných Úmluvou a Protokoly k ní jednou z Vysokých smluvních stran. Vysoké smluvní strany se zavazují, že nebudou nijak bránit ú innému výkonu tohoto práva.*

⁵² l. 258 SFEU: *Š Má-li Komise za to, že lenský stát nesplnil povinnost, která pro n j ze Smluv vyplývá, vydá o tom od vodn né stanovisko poté, co umožní tomuto státu podat vyjád ení. Nevyhoví-li tento stát stanovisku ve lh t stanovené Komisí, m že Komise p edložit v c Soudnímu dvoru Evropské unie.*

⁵³ Tato možnost bude podrobn ji rozebrána níže.

2.6.1 Stížnost k ESLP

Podání stížnosti k ESLP je jednou z možností obrany proti nesplnění povinnosti členského státu polohit p edb řnou otázku Soudnímu dvoru. Toto poru-ení je možné kvalifikovat jako poru-ení práva na zákonného soudce, potařmo jako poru-ení práva na spravedlivý proces dle čl. 6 Evropské úmluvy o ochran ě lidských práv a základních svobod.⁵⁴

Tomuto postupu nicměn ěbrání velmi složitě vztahy mezi ESLP a Soudním dvorem. Proto byly p edlořené stížnosti odmítnuty jako zjevn ě nep řpustné.⁵⁵

2.6.2 řízení o poru-ení Smluv dle ustanovení čl. 258 SFEU

Zahájit řízení dle čl. 258 SFEU je oprávn ěna bu ě Komise ě členský stát⁵⁶. P edlořit v ěc k posouzení Soudnímu dvoru jsou oprávn ěni jak Komise tak ě členský stát. Nicměn ě členský stát musí nejprve p edlořit návrh Komisi, aby se mohla k tomuto vyjád ěit prost ednictvím od vodn ěného stanoviska. Nevydá-li takového stanovisko Komise v t ěm sí ní lh t , m ře členský stát celou v ěc p edlořit k posouzení Soudnímu dvoru ě sám. Jednotlivec v tomto p řpad ě m śe podat pouze podn t Komisi, nebo s ohledem na kogentnost ustanovení čl. 258 a čl. 259 SFEU není oprávn ěn podat sám řalobu Soudnímu dvoru.

Komise se tomuto snaří vyhýbat a postupuje dle ustanovení čl. 258 SFEU skute ěn pouze ve velmi závažných p řpadech, pokud členský stát poru-il své povinnosti úmysln ě (v

---

⁵⁴ čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochran ě lidských práv a základních svobod: *ř Každý má právo na to, aby jeho záleřitost byla spravedliv ě, ve ejn ě a v p řim ěné lh t projednána nezávislým a nestranným soudem, z řízeným zákonem, který rozhodne o jeho ob anských právech nebo závazcích nebo o oprávn ěnosti jakéhokoli trestního obvin ění proti n ěmu. Rozsudek musí být vyhlá-ěn ve ejn ě, av-ak tisk a ve ejnost mohou být vylou eny bu ě po dobu celého nebo řásti procesu v zářmu mravnosti, ve ejného po řádku nebo národní bezpe nosti v demokratické spole nosti, nebo kdyřl to vyřadují zářmy nezletilých nebo ochrana soukromého řivota ú astník ěnebo, v rozsahu povářovaném soudem za zcela nezbytný, pokud by, vzhledem ke zvlá-tním okolnostem, ve ejnost řízení mohla být na śřmu zářm ěm spravedlnosti.ř*

⁵⁵ Bobek, M., Komárek, J., Passer, J.M., Gillis, M. P edb řná otázka v komunitárním právu. Praha: LINDE Praha a.s., 2005, s. 259.

⁵⁶ čl. 259 SFEU: *ř Má-li ě členský stát za to, ře jiný ě členský stát nesplnil povinnost, která pro n ě j vyplývá ze Smluv, m ře v ěc p edlořit Soudnímu dvoru Evropské unie.ř*

anglické verzi šdeliberately⁵⁷. Právě podobně Komise nechce zasahovat do kompetencí vnitrostátních soudních orgánů členských států, aby se zachovala dobrá spolupráce mezi těmito soudními orgány a Soudním dvorem. Zároveň je každý vnitrostátní systém odlišný a funguje na jiných principech. Proto Komise zasahuje skutečně pouze v zásadních situacích, které nejsou prostě pochybení justice. Stejně jako Komise i jiné členské státy ustanovení čl. 259 tím nevyužívají. S největší pravděpodobností je to proto, aby se nezhoršili politické vztahy mezi dotčenými státy.

Samotné řízení je složeno ze dvou částí. První částí je řízení před Komisí. Komise vyzve členský stát, aby se vyjádřil k případnému porušení Smluv z jeho strany. Zároveň je členskému státu určena lhůta, ve které tuto svoji povinnost musí splnit. V případě, že toto členský stát nesplní, a jeho zdůvodnění není dostatečné, je Komise vyzvána, aby opět ve stanovené lhůtě tento protiprávní stav odstranil. Tento postup je již druhou částí. Nenapraví-li členský stát jím udržovaný protiprávní vztah ani ve lhůtě stanovené mu Komisí, má tato právo podat na členský stát žalobu u Soudního dvora.⁵⁸ V případě Komise vs. Itálie bylo jádrem sporu nerespektování právní úpravy, respektive zastaralá právní úprava ve vztahu k unijnímu právu.

De lege lata je možný postup, kdy Komise i jiný členský stát zažalují členský stát pro porušení povinnosti, de lege ferenda toto samotné nestačí, tak jak to vyplývá z výše uvedeného rozsudku Komise vs. Itálie, nebo v opačném případě by toto mohlo poškodit budoucí spolupráci mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudními orgány členských států. Jak bylo uvedeno výše, v potaz by mohl vstoupit tento typ žaloby, pokud by členský stát Smlouvy porušoval systematicky a úmyslně. Ale v případě, že porušení je pouze nahodilé, případně vlivem zafixovaných postupů uvnitř členského státu, byla by žaloba v rámci tohoto členského státu nepřiměřeným zásahem. Dle mého názoru je takovýto postup krajně nevhodný, nebo řízení o předběžné otázce je pouze mezitímním rozhodnutím v celé věci. Zároveň podporou pro tento názor je i fakt, že k podání žaloby dle ustanovení čl. 258 a čl. 259 nemá oprávnění jednotlivec, kterého se týká meritorní rozhodnutí vnitrostátního soudního orgánu členského státu. Vytýčení hranic pro danou problematiku leží na bedrech Soudního dvora, který by měl svou judikaturou právě podobně vytýčit určité hranice, ve kterých se pro příště bude Komise i členské státy pohybovat.

---

⁵⁷ V c C-30/77 Régina vs. Pierre Bouchereau.

⁵⁸ V c C-129/00 Komise vs. Itálie.

2.6.3. Ústavní stíflnost

V p ípad , fl vnitrostátní soudní orgán lenského státu poru-í svoji povinnost a nep edloflí p edb flnou otázku k posouzení Soudnímu dvoru, má jednotlivec moflnost podat proti takovému postupu ústavní stíflnost. Nicmén í tato moflnost je omezena a to tím, zda takováto obrana proti postupu vnitrostátního soudního orgánu je p edpokládána právním ádem daného lenského státu. Respektive je to omezeno v bec tím, zda existuje moflnost, aby bylo zru-eno meritorní rozhodnutí soudu posledního stupn . V eské republice toto spl uje práv Ústavní soud, který stojí mimo obecnou soudní soustavu⁵⁹ a je nadán kompetencí p ezkoumávat akty aplikace práva vzhledem k jejich souladu, í naopak rozporu s Ústavou a ústavními zákony. Z toho vyplývá, fl ústavní stíflnost je specifickým prost edkem sloufícím k ochran základních práv a svobod.⁶⁰

V rámci kontinentálního práva je velmi podobné uspo ádání tomu, jaké je v eské republice, ve Spolkové republice N mecko. Spolkový Ústavní soud m fl dle díkce l. 93 odst. 1 alinea 4a. p ezkoumávat podn ty od jednotlivec , kte í tvrdí, fl byli vlivem státního orgánu zkráceni na svých právech.⁶¹ Stejn jako LZPS tak i Grundgesetz v N mecku garantuje právo na zákonného soudce.⁶² Právo na zákonného soudce m fl být chápáno jako konkrétn j-í ustanovení práva na spravedlivý soudní proces, ale jeho ú elem z stává, aby bylo zaji-t no nestranné a svobodné rozhodování. Právo na spravedlivý soudní proces m fl být vyjád eno ur itým procesním postupem v rámci daného p ípadu, který by m l být dodrfován soudními orgány a v p ípad , fl se takto ned je, má jednotlivec ve své moci nástroj (ústavní stíflnost), aby si tento zákonem p edpokládaný postup vynutil.

S ohledem na to, fl unijní právo není sou ástí právního ádu eské republiky, není Ústavní soud nadán pravomocí toto právo interpretovat. P esto Ústavní soud nem fl p ehlífet význam a dopad unijního práva na tvorbu a aplikaci práva vnitrostátního. Zvlá-t

---

⁵⁹ Nález Ústavního soudu ze dne 8.1. 2009, sp. zn. II. ÚS 1009/08.

⁶⁰ TMMÍ EK, V. Ústavní stíflnost. Praha: Linde, 2005. s. 76

⁶¹ l. 93 odst. 1 alinea 4a Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland: *š über Verfassungsbeschwerden, die von jedermann mit der Behauptung erhoben werden können, durch die öffentliche Gewalt in einem seiner Grundrechte oder in einem seiner in Artikel 20 Abs. 4, 33, 38, 101, 103 und 104 enthaltenen Rechte verletzt zu sein.*õ

⁶² l. 101 Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland:

š(1) Ausnahmegerichte sind unzulässig. Niemand darf seinem gesetzlichen Richter entzogen werden.

*(2) Gerichte für besondere Sachgebiete können nur durch Gesetz errichtet werden.*õ

v případě, kdy právní řád České republiky nemůže být v rozporu s právním řádem Unie. Sjednocování judikatury v rámci České republiky náleží do kompetencí Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, čímž je podporována určitá právní jistota a očekávání, které může mít jednotlivce ve vztahu k danému sporu. Vzhledem k hierarchii v rámci soudnictví mají soudy nižší instance možnost určitou právní otázku předložit Soudnímu dvoru k zodpovězení. Na rozdíl od nich jsou ale Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud vázány povinností⁶³ takovou právní otázku předložit, neumožní-li u něj takový soud nižší instance. Zároveň je dlehlitě dodržen jednotnou aplikaci a interpretaci právních norem s evropským prvkem. Tímto je zajištěno, aby ve všech členských státech byly unijní normy interpretovány stejným způsobem a zároveň toto zajištění pro jednotlivce určité právní očekávání a tím i právní jistotu, jak již bylo zmíněno výše.

Aby mohla být ústavní stílnost podána s úspěchem, musí stávající vyšetřovací procesní postupy. V opačném případě bude jeho ústavní stílnost odmítnuta pro neplatnost, respektive bude shledána nedůvodnou. Pokud soudní orgán, proti jehož rozhodnutí není možno podat žádný opravný prostředek, poruší svou povinnost a právní otázku s evropským prvkem, nepředloží Soudnímu dvoru ve formě otázky předložené, bude svévolně porušovat právo jednotlivce na spravedlivého soudce, čímž se zároveň dostane do rozporu s principem právního státu.⁶⁴ Státní moc může být vykonávána pouze v případech, mezích a na základě zákona a soudci musí být zaručena podstata základních práv a svobod.⁶⁵ Pokud takovýto postup není dodržen jedná se o svévoli. Z usnesení Ústavního soudu ale zároveň vyplývá, že ne každé takové porušení norem jednoduchého práva či výkladu je porušením základního práva jednotlivce.⁶⁶ V případě, že soudy poslední instance nepoloží předloženou otázku, přestože se v řízení objevuje evropský prvek, který je nutné vysvětlit, musí tyto své pochybnosti ohledně nepoložení předložené otázky odvodnit. Musí předložit veškeré argumenty, pro které předloženou otázku nepoložily, zda se ta dané řízení vztahuje doktrína *acte clair* i *acte éclairé*. V opačném případě by se oproti mohlo jednat o svévoli a bylo by možné takového meritorní rozhodnutí napadnout stílností u Ústavního soudu.⁶⁷

---

⁶³ 1. 267 SFEU.

⁶⁴ 1. 1 odst. 1 Ústavy České republiky: *Česká republika je svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana.*

⁶⁵ 1. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a 1. 4 odst. 4 LZPS.

⁶⁶ Usnesení Ústavního soudu ze dne 30.6. 2008, spis. zn. IV. ÚS 154/08.

⁶⁷ Nález Ústavního soudu ze dne 8.1. 2009, sp. zn. II. ÚS 1009/08.

2.7 Rozhodnutí o p edb fné otázce

Soudní dv r v p ípad rozhodnutí o p edb fné otázce musí zachovávat pořadavky na formu a obsah, které upravuje ustanovení l. 63 Jednacího ádu Soudního dvora a jimiž jsou:

- Údaj o tom, že byl vydán Soudním dvorem,
- Datum vyhlá-ení,
- Jména p edsedy a zú astn ných soudc ,
- Jméno generálního advokáta,
- Jméno vedoucího soudní kancelá e,
- Ozna ení ú astník ízení,
- Jména zmocn nc , poradc a advokát ú astník ízení,
- Návrhové řádání ú astník ízení,
- Údaj o vyslechnutí generálního advokáta,
- Stru ný popis skutkového stavu,
- Od vodn ní,
- Výrok v etn rozhodnutí o nákladech ízení.⁶⁸

Toto rozhodnutí je vydáváno ve form rozsudku. Obsah i forma odpovídají nespornému charakteru ízení o p edb fné otázce. V ur itých p ípadech má Soudní dv r možnost rozhodovat o p edb fné otázce formou usnesení. Tato forma je uřita zejména pro p ípady odmítnutí p edb fné otázky i nep ípustné řádosti ú astník ízení o p edb fné otázce.⁶⁹ Ustanovení l. 27 Jednacího ádu Soudního dvora stanoví, že rozsudek v ízení o p edb fné otázce je p íjímán na neve ejném zasedání. P ístup na porad u je povolen pouze soudc m, a to t m kte í byli ú astni na ústním zasedání a dále soudci zpravodaji. Soudci, kte í jsou p ítomni na porad se vyjád í k dané problematice a sv j názor od vodní. D ležitým podkladem pro mezitímní rozhodnutí je stanovisko generálního advokáta. Rozsudky dle ustanovení l. 65 Jednacího ádu Soudního dvora nabývají právní moc v den, kdy jsou vyhlá-eny.

---

⁶⁸ l. 63 Jednacího ádu Soudního dvora.

⁶⁹ V c C-17/98 Emesa Sugar (Free Zone) NV vs. Aruba.

2.7.1 Právní úinky rozhodnutí o p edb fné otázce

Obecn lze jist íci, že rozhodnutí v p ípad ízení o p edb fné otázce mají bezprost ední úinky v tom daném ízení. Rozhodnutí bude mít povahu deklaratorního právního aktu, nebo v rámci ízení potvrzuje stávající stav. Na rozdíl od konstitutivního právního aktu, který zakládá, m ní nebo ru-í práva a povinnosti ú astníka ízení.

Povaha rozhodnutí o p edb fné otázce se p íblífluje precedent m tak, jak je chápe anglosaský právní systém. Nicmén rozdíl by se daly najít p edev-ím v tom, že v rámci unijního práva se uplat uje spí-e zásada *stare decisis*, kdy se p íhlí k ustálené judikatu e, nicmén tato nemá povahu precedent . K tomu se vyjad uje profesor Tý následujícím zp sobem: *ŠSoudní dv r tedy interpretací právní pravidla pouze formuluje. Nekonstituuje je, pouze je deklaruje za jífl existující, i kdyfl výslovn nevyjád ené. Z toho vyplývá faktická obecná závaznost, resp. autorita jeho rozhodnutí, i kdyfl nejsou pramenem práva.*⁷⁰

V rámci p edb fné otázky není Soudní dv r svými rozhodnutími vázan. V opa ném p ípad , by totiž nemohlo docházet k pozitivnímu rozvoji v rámci jeho judikatury. Nicmén toto neznamená, že Soudní dv r ke svým p edchozím rozsudk m nep íhlí a nem že se na n odvolávat. Pouze je zde dána mořnost a prostor k neustálemu rozvoji a zm n právního názoru na danou problematiku.

2.7.2 Závaznost rozhodnutí v ízení o p edb fných otázkách

Závaznost rozhodnutí se rozeznávána dvojí, bu se jedná o závaznost *inter partes* i o závaznost *erga omnes*. Závaznost *inter partes* p sobí pouze pro ú astníky daného ízení. Soudní dv r se k tomuto v jednom ze svých rozsudk vyjad oval následujícím zp sobem: *ŠK sedmé otázce: Tato otázka sm uje k tomu, jaké úinky má výklad práva Spole enství Soudním dvorem pro p edkládající soud a zda to, co Soudní dv r uzná š za právo ō p edkládající soud váfle stejn jako š právní názor ō Corte di cassazioneí Dle l. 177 š rozhoduje ō Soudní dv r o výkladu š této Smlouvy ō a š akt orgán Spole enství ō. Z toho vyplývá, že rozsudek v ízení o p edb fné otázce rozhoduje o právní otázce a že je*

---

⁷⁰ Tý V.: Evropský soudní dv r jako tv rce práva ō právní povaha jeho rozhodnutí, EMP, ro ník 1998, rok vydání 1998, . 1-2, s. 97 a násl.

*p edkládající soud ohledn výkladu ustanovení práva Spole enství a jednání vázán.õ*⁷¹
Zárove je ale rozsudek rovn fl závazný pro daný soudní orgán a pro v-echny dal-í soudní orgány odvolací a soudní orgány participující.⁷²

Pro vnitrostátní soudní orgán lenského státu znamená závaznost mezitímního rozhodnutí to, fle se nemohou od vysloveného právního názoru v tomto daném rozhodnutí odchýlit. Musí být rozhodnuto v souladu s takovýmto mezitímním rozhodnutím, nicmén tato závaznost není absolutního charakteru. Existují ur ité situace, za kterých se soudní orgán vydávající meritorní rozhodnutí, m fle od právního názoru a tím i od unijního práva odchýlit. Jedním z p ípad je, fle se skutkové zji-t ní podstatn zm ní, ímfl se zm ní i podmínky, za kterých byla fládost o p edb flné otázce podávána. P ípadn m fle neaplikovat daná ustanovení kv li tomu, fle absolutn nevztahují na danou problematiku. Zárove m fle soudní orgán op tovn p edb flnou otázku poloflit. Nicmén dle mého názoru by takovýto postup byl velmi neefektivní ve vztahu k ú astník m ízení, nebo by se délka ízení op t zna n prodlouffila.

Oproti vý-e uvedenému p sobí závaznost erga omnes v-eobecn v í v-em subjekt v rámci Evropské unie a nikoliv pouze v í ú astník m ízení. Typickým p íkladem závaznosti erga omnes je rozhodnutí o platnosti í neplatnosti právního aktu Evropské unie. Pokud by rozhodnutí o platnosti í neplatnosti takového právního aktu p sobilo pouze inter partes ztrácelo by celé ízení sv j smysl, nebo by musel být pro kafdý nový p ípad samostatný soudní proces. Toto ve svém rozhodnutí tvrdí i Soudní dv r.⁷³ V bod 1 svého výroku potvrdil obecnou závaznost ohledn neplatnosti obecn závazného na ízení tak, fle *šrozsudek Soudního dvora, kterým je dle l. 177 SEHS ur ena neplatnost jednání orgánu, zejména na ízení Rady nebo Komise, p edstavuje, i kdyfl jeho bezprost edním adresátem je jen soud, který se dovolal Soudního dvora, p edstavuje pro kafdý dal-í soud dostate ný d vod pro to, aby považoval toto jednání p í vydávání svých rozhodnutí jako neplatné. Jelikofl toto ale neznamená, fle by vnitrostátním soud m bylo od ato oprávn ní dle l. 177 SEHS, je v cí posouzení t chto soud , jestli existuje zájem na tom, p edloflit Soudnímu dvoru op tovn jifl Soudním dvorem rozhodnutou otázku, pokud Soudní dv r jifl p ed tím prohlásil jednání orgánu Spole enství za neplatné. Takový zájem by mohl nastat zejména tehdy, pokud by je-t existovaly nejasnosti ohledn d vod , rozsahu a eventuáln*

---

⁷¹ V c C-52/76 Luigi Benedetti vs. Munari F.lli s.a.s.

⁷² V c C-66/80 SpA International Chemical Corporation vs. Amministrazione delle finanze dello Stato.

⁷³ V c C-66/80 SpA International Chemical Corporation vs. Amministrazione delle finanze dello Stato.

následk p edtím stanovené neplatnosti. Dle výše uvedeného dostává vnitrostátní soudní orgán členského státu na výbor, zda se ztotožní s výrokem Soudního dvora, či zda položí novou předloženou otázku a bude trvat na novém rozhodnutí ohledně případné platnosti či neplatnosti unijního právního aktu. Vzhledem k tomu, že již o dané právní otázce Soudní dvor jednou rozhodoval, je nepravděpodobné, že by v novém procesním řízení o předložené otázce dospěl k opačnému právnímu názoru. Jistě to ale není nemohitelné, toto závisí na posouzení soudu, zda má natolik pádné argumenty, které by přispěly k opačnému rozhodnutí. Toto musí soud zvážit velmi pečlivě s ohledem na účinnost řízení, efektivitu a ekonomičnost celého řízení.

V rámci závaznosti erga omnes bude obdobné platit i o řízení o výkladu práva Evropské unie. Rozsudky ohledně výkladu unijního práva mohou být v nových rozhodnutích opakovaně užívány pro podporu daných tvrzení. Tímto se vytváří, sjednocuje a utvrzuje celá judikatura Soudního dvora. Ufí v rozsudku *Da Costa* bylo odkazováno na rozhodnutí ve věci *Van Gend en Loos*, které bylo vydáno pouhých pár měsíců před případem *Costa*.⁷⁴ Tento postup se stal natolik běžným, že byl zakotven v Jednacím řádu Soudního dvora a od roku 1991 může Soudní dvor o předložené otázce rozhodovat ve zkráceném řízení. V takovémto zkráceném řízení Soudní dvor odvozným rozhodnutím odkáže na svou dřívější rozhodovací činnost.⁷⁵

---

⁷⁴ V c C-26/62 *NV Algemene Transport- en Expeditie Onderneming van Gend & Loos vs. Nederlandse administratie der belastingen*.

V c C-6/64 *Flaminio Costa vs. E.N.E.L.*

⁷⁵ Změna Jednacího řádu ze dne 15. května 1991, Úř. v. st. 1991, L 176, s. 1.

3. PŘEDBĚHNÁ OTÁZKA JAKO NÁSTROJ APLIKACE UNIJNÍHO PRÁVA V ČESKÉ REPUBLICE

Řízení o předběhné otázce je podprvní prostředek sloužící k aplikaci unijního práva vnitrostátními soudy členských států. Podprvní proto, že řízení o předběhné otázce je závislé na řízení vedeném vnitrostátním soudem, což dokazuje poslušnost a určitá právní kroky, které musí položení předběhné otázky předcházet. To znamená, že nejprve zde musí reálně existovat určitý spor mezi účastníky, který je posuzován vnitrostátním soudem. V případě nutnosti zodpoví určitou právní otázku týkající se unijního práva o platnosti a výkladu, viz výše o vnitrostátní soud řízení předloží a právní otázku předloží k posouzení Soudnímu dvoru. Soudní dvor řízení o předběhné otázce nemůže zahajovat z vlastní iniciativy, musí zde předcházet určitý proces tak, jak je naznačeno výše, který vyústí k předložení dané právní otázky Soudnímu dvoru. Nicméně zůstává pravdou, že pokud se předběhná otázka dostane do sféry vlivu Soudního dvora, ten s ní disponuje nezávisle na vnitrostátním soudu. To znamená, že je-li řízení v celé věci před vnitrostátním soudem zastaveno a Soudní dvor o tomto není vyrozuměn, řízení před ním pokračuje, dokud není vysloveno mezitímní rozhodnutí. Formálně nemůže řízení o předběhné otázce existovat bez určitého řízení vedeného před vnitrostátním soudem, nicméně může pokračovat i poté, co takovéto řízení před vnitrostátním soudem skončí.

3.1 Nejvyšší a ústavní soudy členských států

Unijní právo musí být plně integrováno do vnitrostátních právních řádů, přesto si zachovává svou integritu. Soudci vnitrostátního soudního orgánu členského státu jsou zároveň evropskými soudci a jejich úkolem je prosazování nedělitelnosti práva EU. Kandidátský stát musí být schopen plně přistoupit k platnému *acquis*. Posláním Soudního dvora EU je zajištění nad dodržováním unijního práva a jeho výkladu a aplikaci. Což znamená, že je hlavním garantem legality při budování unijního práva jako systému a garantem celého fungování Unie ve smyslu společenství a *rule of law*. Suverénní státy přesunuly určitá pravomoci na Evropskou unii. Tímto byl dán podnět ke vzniku nového právního řádu práv na unijní úrovni. Vzhledem k povaze této práce je třeba vymezit i pravomoci vnitrostátních soudů členských států a Soudního dvora. Nebo práv

vnitrostátní soudy p ená-ejí lege lata do jeho aplikovatelné podoby. Hranice suverenity na jedné stran a vztahy nad azenosti a pod ízenosti na stran druhé je skute n velmi tenká a obzvlá-t soudy vy-ích instancí se snaží tuto hranici definovat sm rem ke svému prosp chu tak, aby p ípadné omezení daných pravomocí, a v neposlední ad suverenity, bylo co nejmen-í. Toto se v sou asné situaci jeví jako velmi strategický krok, a to s ohledem na dosavadní vývoj ecka.⁷⁶

Nejvy-í a ústavní soudy lenských stát referovaly sm rem k Soudnímu dvoru jen velmi výjime n a s velkými výhradami. Panovala zde obava, fle pokud by tak inily, pod ídily by se bezvýhradn autorit Soudního dvora, ímfl by p íly o svou autoritu a postavení, nebo v lenských státech mají povahu nejvy-ích a kone ných arbitr p edstavujících ústavnost a zákonnost. Cofl dokazuje i neochotu n kterých t chto arbitr obracet se s p edložením p edb flné otázky k posouzení Soudnímu dvoru. P edb flnou otázkou se zdráhají poloflit Federální ústavní soud Spolkové republiky N mecko, Ústavní rada Francouzské republiky i Ústavní soud Italské republiky, naopak tuto moflnost vyuffily Conseil d'Etat i Cour de Cassation jako nejvy-í soudy Francie, Cour de Cassation (Belgie), Supreme Court (Irsko), House of Lords (Velká Británie).⁷⁷ Nicmén zde panuje svorný názor, fle nepoložení p edb flné otázky nífl-ími soudy je zásadní poru-ení unijního práva.

3.2 Vztah Soudního dvora a eských soudních orgán

Pro výklad o p edm tu ízení o p edb flné otázce je nejprve nutné si objasnit vzájemné vztahy mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudními orgány lenských stát , respektive v tomto p ípad konkrétn mezi Soudním dvorem a eskými soudními orgány.⁷⁸

Soudní dv r je nejvy-ím soudním orgánem majícím pravomoc vynuocovat a dohlířet nad dodrřováním unijního práva. Soudní dv r p sobí dv ma sm ry, a to navenek v í vnitrostátním soudním orgán m lenských stát , tak i uvnit v rámci své organiza ní struktury. Soudní dv r je v rámci unijních soud soudem nejvy-ím, p ípadn odvolacím.

---

⁷⁶ O úvahách de lege ferenda bude pojednáno nífle.

⁷⁷ <http://curia.eu.int/en/instit/presentationfr/rapport/stat/st03cr.pdf>

⁷⁸ Charakteristika soudního orgánu je popsána vý-e.

Součástí soudního dvora je dále Tribunál a Soud pro vešnou slufbu Evropské unie. V čná p sobnost je ur ována Statutem a Jednacím ádem.⁷⁹

eská republika je suverénní stát s vyvinutou soudní soustavou, kdy jednu soustavu p edstavují obecné soudy a druhou soustavu Ústavní soud, nebo ten, jak sám judikoval, stojí mimo klasickou soudní soustavu. Ústavní soud je nejvy—ím ochráncem ústavními zákony garantovaných práv. Zárove dohlíží na nerozpornost ústavního po ádku, právních p edpis a mezinárodních smluv. Problémem z stává vnímaní vztah nad azenosti a pod azenosti ve vztahu k Unii, jakofito organizace sui generis. Nebo unijní právo je koncipováno na pomezí mezi vnitrostátním a mezinárodním právem, ímfl vytvá í naprosto jedine ný právní ád spole ný pro v—echny lenské státy. Faktem ov—em z stává, fle vnitrostátní soudní orgán lenského státu je nadán pravomocí obrátit se na Soudní dv r i v p ípad , fle tato mořnost není zakotvena v jeho národních p edpisem. Tato mořnost zna í p ednost unijního práva p ed právem vnitrostátním. Pokud je vnitrostátní právní p edpis v rozporu s p edpisem unijním, má soudce povinnost aplikovat unijní p edpis.⁸⁰ Stejný postup se uřije i v p ípad , fle ve vnitrostátním právním ádu není ur itá skute nosti nikterak upravena. Pokud dojde k této situaci, m fle soudce ízení probíhající p ed národním soudem p eru—ít a obrátit se p ímo na Soudní dv r, a to na základ ustanovení l. 267 SFEU, nebo soudní orgán je p ímým adresátem tohoto ustanovení.⁸¹

V p ípad , fle soudy niflí instance nedodrřlí svou povinnost a nepoloří p edb řnou otázku, a by tak m ly na základ platných právních p edpis u init, m fle toto Ústavní soud považovat za podstatné poru—ení ústavními zákony garantovaných práv, cofl jist m fle vést ke zru—ení rozhodnutí a jejich vrácení k novému posouzení. Bez nejmen—ích pochyb by v takovémto poru—ení mohlo být spat ováno poru—ení práva na spravedlivý proces a poru—ení práva na zákonného soudce dle Listiny základních práv a svobod. Obdobná situace byla e—ena Spolkovým ústavním soudem N mecka ve v ci Kloppenburg z roku 1985.⁸²

---

⁷⁹ Jednací ád Soudního dvora.

Statut soudního dvora C 83/210.

⁸⁰ V c C-213/89 *The Queen vs. Secretary of State for Transport, ex parte: Factortame Ltd a dal—í*

⁸¹ V c C-166/73 *Rheinmühlen-Düsseldorf vs. Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel*.

⁸² V c C-70/83 *Gerda Kloppenburg vs. Finanzamt Leer*.

3.3 Soudní hierarchie

P edb flná otázka je velmi specifickým institutem. Domnívám se, že by se o ní nechalo uvažovat jako o elementu, který ruší tradiční instancní vztahy uvnitř členského státu. Každý jiný institut se nechová tak, jako p edb flná otázka, respektive podstatou tohoto řízení je možnost/povinnost pro jakýkoliv⁸³ vnitrostátní soudní orgán obrátit se s právní otázkou na Soudní dvůr. Tímto postupem dojde k přerušení řízení ať do doby, kdy Soudní dvůr vydá ohledně předložené p edb flné otázky rozhodnutí. Výhodou se mi může zdát fakt, že soudní orgány se mohou obracet na Soudní dvůr bez dalšího. V případě, že soud nižší instance je unijnímu právu nakloněn více než soud jemu nadřazený, se toto může jevit jako užitečné obcházení práv toho nadřazeného soudu, nebo do rozhodnutí v meritu věci bývá jistě zakomponován právní názor Soudního dvora. Pokud soud nadřazený, ke kterému byl podán jakýkoliv opravný prostředek, se neztotožňuje s právním názorem soudu nižší instance, musí pro své argumenty najít dostatečnou podporu. Což jistě není lehké, pokud na straně soudu nižší instance je právo Soudního dvora. Na druhou stranu má tento postup jednu velkou a nezanedbatelnou nevýhodu pro samotné účastníky řízení. Soudní soustava je i bez podané p edb flné otázky značně pomalá a předložení p edb flné otázky toto ještě více zbrzdí. Navíc postupem času a vlivem rozšíření EU p edb flných otázek progresivně zpomaluje, což celý proces ještě více zpomaluje. Nicméně tento postup jistě není neúčinný, a dokonce užitečný. Naopak, dle mého názoru je třeba, aby se tímto stylem chovalo co nejvíce soudních orgánů v případě, že to bude možné a vhodné. Neboť právě takto se unijní právo dostává co nejbližší svým adresátům.

Přestože celá Evropská unie prošla značnou historickou proměnou, řízení o p edb flné otázce je de facto stále stejné. Pravděpodobně by bylo dobré ho jistě reformovat. Aťkoliv se o této problematice vedou vleklé debaty, výsledky jsou zatím malé, respektive žádné. Vlivem času se alespoň vylenily doktríny *acte clair* a *acte éclairé*, ale dle mého názoru toto nestačí. Není možné, aby narůstající agendu dlouhodobě zvládal obstarávat pouze jeden soud. Možným směrem se zdá být rozdělení celé agendy mezi Soudní dvůr a Tribunál dle předem daného klíče tak, aby se celé řízení zrychlilo a unijní právo se skutečně stalo pro soudce rozhodující ve věci lákavé a předevíme, aby jej neignorovali se snahou se mu vyhnout za každou cenu. Naopak každá položená p edb flná otázka může obohatit Soudní dvůr a mít vliv na další utváření judikatury. Tento proces by ale měl být

---

⁸³ K charakteru soudního orgánu oprávněného položit p edb flnou otázku viz kapitola 2.1.

vyvážený a vzájemný. Každá zodpovědná právní otázka by se měla promítnout do právního řádu českého státu.

Dalším možným řešením je posílení pravomocí vnitrostátních soudních orgánů českých států na úkor Soudního dvora. Vzhledem k tomu, že vnitrostátní soudní orgány by rovněž vytvořily unijní systém soudnictví, lze se domnívat, že vzhledem k jejich postojům jsou dokonce páteří celého unijního systému soudnictví, byla by tato možnost logická. Nevýhodou by se zde ale mohla stát značná diverzifikace v interpretaci unijního práva. Každopřípadně se domnívám, že i toto by se vhodnou cestou dalo vyřešit. Především se zde naskytá možnost dvouступového rozložení unijního řízení o právní otázce v tom smyslu, že první instanci by zajišťovali vnitrostátní soudní orgány. Ty by samostatně rozhodovaly o unijním prvku vyskytujícím se v řízení. V případě nesprávného právního názoru by bylo možné podat opravný prostředek k Soudnímu dvoru. Tímto postupem by se velmi zvýšila samostatnost vnitrostátních soudních orgánů, ty by se staly rovnocennými partnery pro Soudní dvůr. Soudní dvůr by v této situaci působil především jako soud odvolací, což se právní otázky týká. Jeho hlavním úkolem by bylo sjednocování judikatury tím, že by rozhodoval o opravném prostředku. Velkou výhodou tohoto uspořádání by byla značná efektivita, průhlednost a transparentní finanční prostředky. Pravděpodobně by bylo nutné, aby každé oddělení soudu první instance určilo soudce, který by o právní otázce rozhodoval. Tím by byla zachována nezávislost, neboť by nebyl angažovaný v celém řízení, pouze by rozhodoval mezitímním rozhodnutím a v případě potřeby byla vrácena soudci, jemuž byla dle rozvrhu práce přidělena a ten by vydával rozhodnutí v merituu věci.

Velkým nedostatkem zde zůstává faktické omezení postupu Soudního dvora k právním otázkám rozhodovaným vnitrostátními soudními orgány. Procesem, který funguje nyní, si Soudní dvůr jistě uchovává velkou nezávislost a možnost unijního práva do značné míry ovlivňovat. Soudní dvůr sice tvrdí, že obecnou soustavu soudů vykonávají kromě jiných i vnitrostátní soudní orgány, ovšem fakticky vše ovládá on sám. Nebo nedovoluje vnitrostátním soudním orgánům samostatně rozhodovat o právních otázkách, s výjimkou doktrín *acte clair* a *acte éclairé*.

Domnívám se, že vztah mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudními orgány by měl být více vyrovnaný. Momentálně se situace zdá být taková, že Soudní dvůr považuje vnitrostátní soudní orgány za soudy unijní v případě, že jim je vytýkáno určité pochybení ve vztahu práva k Soudnímu dvoru. Pravděpodobně by bylo lepší, kdyby tento vztah byl založen na určité reciprocitě, i dialogu a v těchto kompetencích sdílel s vnitrostátními

soudním orgánem. Jak již bylo poznamenáno, v této kompetenci by jistě vedly k tomu, že unijní právo by se skutečně dostalo do každodenního života jejich adresátů. Unijní právo v této podobě se zdá být vzdáleno realitě, jako něco, co je v Lucemburku a nás se to de facto netýká.

S ohledem na tvrzení, že vnitrostátní soudní orgány jsou součástí soudními orgány unijními, by toto mohlo existovat i reciprocně. Soudní dvůr je zároveň jakýsi jádro vnitrostátního soudního systému každého členského státu. Postavení Soudního dvora je v právní rovině velmi specifické, není to typický mezinárodní soud. Rozhoduje o otázkách v oblasti civilní, trestní i správní. Zároveň je kompetentní rozhodovat o ústavním základě a právu celé Unie. V oblasti ústavní jurisdikce se toto týká především rozhodování o principech, základních právech, a rozdělení pravomocí. Ve které tyto kompetence se promítají v institutu předložené otázky. Není pochyb, že Soudní dvůr drží a ovládá jak právo soukromé, tak i právo veřejné. Domnívám se, že právě tímto způsobem sobě dáva najevo svou převahu oproti vnitrostátním soudním orgánem. Není to převaha založená na instancnosti, nýbrž na skutečných oprávněních.

Na Soudní dvůr se může obrátit jakýkoliv soudní orgán splňující dané předpoklady s jakoukoliv otázkou a Soudní dvůr je povinen odpovídat. De facto vůbec nezáleží na tom, jak velký nápad předloží Soudní dvůr v dané chvíli, a zda je položena předložena otázka pro unijní právo významná či nikoliv. Nejvyšší soudy členských států by mohly směřovat k tomu, že nebudou opravovat jakékoliv pochybení soudní instance, nýbrž budou odstraňovat rozpory v judikatuře a budou se snažit rozhodovací instancnostní soud posouvat principiálním směrem. Pravděpodobně by bylo velmi flácoucí, aby se tímto směrem v budoucnu ubíral i Soudní dvůr. Přesobil by jako korektiv a nechal by si ve své kompetenci rozhodování o ústavním právu EU. Především by se snažil poukazovat na skutečně závažné rozpory v judikatuře členských států. Nicméně drobné odchylky nejsou jistě špatné, nebo vyplývají z odlišného uspořádání toho kterého státu. Zároveň se domnívám, že tyto odchylky ve výkladu mohou být i flácoucí, nebo ponechávají prostor k diskuzi a mohou judikaturu posouvat flácoucím směrem.

Nejvyšší a ústavní soudy poskytují ochranu ústavním právům, přičemž v tomto směru se nachází ochrana ústavně zaručených práv jednotlivců. Přesto se jejich rozhodnutí může dostat do rozporu, což dokazuje náleží Ústavního soudu ve vztahu k Nejvyššímu soudu, kde se říká, že: *š dovolací soud si musí být při výkladu a aplikaci podmínek přípustné dovolání v dom toho, že ústavní řízení jím sleduje ochranu svých subjektivních práv bez ohledu na to, jaký jiný ústavní řízení o mimořádném oprávněném prostředku sleduje. Ochranu*

subjektivních práv proto nelze použít tze z etele ani tam, kde je zákonodárcem sledovaným ú elem ízení o mimo ádném opravném prost edku tzv. sjednocování judikatury. Tento ú el nem fle p eváftit nad ochranou subjektivních práv ú astníka ízení tak, fle se ochrana subjektivního práva zcela vyprázdní a tento ú astník se stává pouze jakýmsi "dodavatelem materiálu" pro sjednocování judikatury, nýbrf je t eba hledat vztah p im éné rovnováhy mezi omezením práva na p ístup k soudu a tímto ú elem, který sou asn reprezentuje ve ejný zájem, jímfl je v daném p ípad zaji- ní souladné aplikace a interpretace jednoduchého práva obecnými soudy.⁸⁴ Nejvyšší soud s v tomto p ípad snafil o racionalizaci svého nápadu, cofl Ústavní soud odmítá. Toto je velmi dobrý p íklad pro to, jak funguje Soudní dv r, nebo ten v sob soust e uje jak úlohu Nejvyššího soudu tak i soudu Ústavního. Na jednu stranu musí zaji- ovat, aby aplikace a interpretace práva Unie byla ve v-ech členských státech jednotná. Toto se dá p írovnat k úloze Nejvyššího soudu s obecnou jurisdikcí. Na druhé straně vystupuje jako Ústavní soud, jenfl má garantovat základní práva. Vezmeme-li v úvahu, fle Soudní dv r má 27 soudc , kte í zaji- ují fungování Soudního dvora pro více nefl 500.000.000 obyvatel EU⁸⁵, je to skute n tristní situace. Nicméně pochopitelná, nebo legitimita Evropské unie a tím i Soudního dvora je stav na na p ímém vztahu k jednotlivci. Tento názor Soudní dv r neustále obhajuje. Oproti tomu Nejvyšší soudy zaji- ují bezchybné fungování celého soudního aparátu tím, fle sjednocují judikaturu í opravují pochybení soud nífl í instance.

Pravdou z stává, fle v protikladu k vý- e tvrzenému, Soudní dv r není schopen zajistit ochranu práv kaflému jednotlivci. Je schopen, í se o to alespo snafí, zajistit jednotnou aplikaci a interpretaci unijního práva uvnit členských stát , ale kv li nápad v cí nem fle zaji- ovat ochranu kaflého jednotlivce. P vodním posláním Soudního dvora byla jednotná aplikace a interpretace unijního práva. Jistý posun ve v cí, sm rem k ochraně individuálních práv kaflého jednotlivce, se zdá být nefládnoucí. Otázkou z stává, zda dal-í ochrana takovýcht práv od Soudního dvora je skute n nezbytná, kdyfl základní práva musí z jejich podstaty chránit soudy v-ech instancí a nedostává-li se jednotlivci takovéto ochrany má mofnost obrátit se ESLP do Strasburgu. Dle mého názoru je fládnoucí, aby se í s ohledem na celkový nápad v cí Soudní dv r skute n zam íl tím sm rem, který byl v jeho po átcích p edpokládán, tedy aplikace a interpretace unijního práva.

---

⁸⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 10. kv tna 2005, sp. zn. IV. ÚS 128/05.

⁸⁵ Údaj je k roku 2010. http://europa.eu/about-eu/facts-figures/living/index_cs.htm.

3.4 Racionalizace unijního soudního systému

Právo jako takové podstatně zasahuje do života každého jednotlivce. Postupem času stále přibývá institutů, které se stávají pro mnohé čím dál tím dlejší. V souladu s tímto se zvyšuje i objem nápadů před každým soudem. Z jednoho pohledu by se mohlo zdát, že tato cesta je tou správnou, neboť je možné zajistit jednotnější judikaturu a tím i efektivitu rozhodování. Opak je ovšem pravdou. Doba čekání na meritorní rozhodnutí se prodlužuje, objem nápadů je skutečně obrovský a soudy nestíhají je efektivně odbavovat. Ve snaze o rychlé vydání meritorního rozhodnutí a tím i ochranu práv, je spíše pravděpodobné, že nezbyvá dostatek času a díky tomu dochází k rozporům v rozhodnutí a proti němu si judikatury. Tímto je zmenšována i důvěryhodnost celého systému. Proto se domnívám, že skutečná hierarchizace soudního systému skutečně svůj význam má. Nebo v takovém případě jde o nalezení reálné rovnováhy mezi jednotlivými složkami, což umožní i efektivnější spolupráci na všech úrovních a rovnoměrné rozložení nápadů před soudem. Především otázka, tak jak je řešena nyní, tuto rovnováhu porušuje. Pokud by soudnictví ohledně řízení o předložení otázky fungovalo na stejných principech jako soudnictví v ostatních oblastech, s největší pravděpodobností by to pro celé řízení mělo pouze pozitivní dopady. Současný stav je slovy Komise vyjádřen následujícím způsobem: *„Základním prvkem tohoto řízení je zásada, podle níž mohou všechny vnitrostátní soudy vést se Soudním dvorem dialog.“*⁸⁶

Racionalizace soudního systému je založena na hierarchickém uspořádání. Celé soudní řízení je charakterizováno jednotlivými faktory, a to jsou náklady na řízení, délka celého řízení, i samotná osoba soudce. Již samotné rozložení soudců je hierarchizováno dle určitého klíče. Na vyšších soudech v obecně působí soudci s většími zkušenostmi a širšími znalostmi. Je to logické, neboť na soudech vyšší instance se rozhodují složitější případy, které vyžadují právnickou zkušenost, aby nedocházelo k nesprávné aplikaci práva a tím k nespravedlivým rozhodnutím. Logické by bylo, aby nejvyšší soudy pokládaly méně předložených otázek než soudy nižší. Nejvyšší správní soud k 24.1.2012 podal 10 předložených otázek, ostatní soudy k 20.2.2012 podaly 22 předložených otázek.⁸⁷ Domnívám se, že možným vysvětlením může být následující skutečnost. Soudci působící

---

⁸⁶ Diskusní příspěvek Soudního dvora, *The future of the judicial system of the European Union (Proposals and Reflections)*, 5/1999.

⁸⁷ www.nssoud.cz

na soudech nižší instance nejsou je-t tak špjatiō s unijním právem, nebo v oblasti jednoduchého práva nep edpokládají, fle je nutná jeho aplikace p i vydávání meritorního rozhodnutí. Oproti tomu soudci nejvy—ích soud se celou kauzu pravd podobn zabývají z n kolika úhl pohled , respektive ur ujícím faktorem zde z stává právní stránka v ci. Oproti tomu soud m nižší instance ú astníci švypráv jí p íb hō, který soud musí nejprve rozplést a vyty it relevantní skute nosti, které mohly ohrozit právem chrán ěný zájem. Soud nižší instance se tedy musí soust edit, aby se dostal k celému jádru v ci, nejvy—í soudy jífl mají v—e skutkov ě objasn ěno. Toto tvrzení je podlofeno následujícím: *šTi, kdo p íjímají rozhodnutí na po átku, jsou blíffe k propleteným detail m flivota, zahrnujícím lidská dramata, a jsou tak mén odolní individuálním aspekt m jednotlivých p ípad . Vy—í ú edníci se zatím setkávají s realitou p edp íravenou nebo upravenou svými pod ízenými; individuální osudy jsou tak mén patrné. Z d vodu tohoto zprost edkování mohou ti naho e snáze p ehlíffet šspravedlnostō v p ípadech, které rozhodují. Výhoda jejich necitelnosti k individuálním okolnostem je ta, fle se mohou soust edit na odstra ování rozpor v rozhodnutí p íjímaných na nižší úrovni a kultivaci —ir—ích zadání pro rozhodovací proces.ō⁸⁸*

Vý—e uvedené je zna nou výhodou pro soudy vy—í instance p edkládající p edb flnou otázku. Skutkový stav je jífl objasn ěn bez pochyb a soudy vy—í instance se mohou soust edit na zodpov zení právních otázek a problém , které se zde vyskytly, anífl by se musely zabývat skutkovou stránkou v ci. Tímto postupem je zna n zp esn ěn a i odpov ō mezitímní rozhodnutí ve v ci ō na p edb flnou otázku. Soudní dv r nemusí pochybovat o skutkovém stavu v ci, nebo ten je jífl dostate n objasn ěn. P edb flná otázka položená soudem vy—í instance a následné mezitímní rozhodnutí má v t—í relevanci, nefl pokud p edb flnou otázku pokládá soud nižší instance.

V p ípad , fle p edb flnou otázku položí soud nižší instance ō v eské republice nap íklad okresní soud ō m fle se v pr b hu odvolacího i dovolacího ízení ukázat, fle p edb flná otázka nereagovala na skute ěný skutkový stav v ci a její položení se m fle jevit jako naprosto irelevantní. Nicmén soud vy—í instance dosp je k záv ru, fle by bylo vhodné položit v tom samém ízení je-t jednu p edb flnou otázku, protofle skutkový stav v ci je jiný, nefl jak jej nastínil soud nižší instance. V d sledku zdlouhavého ízení ov—em p edb flnou otázku jífl nepoloží, a koli by tato byla mnohem vhodn j—í práv v této fázi

---

⁸⁸ Dama—ek, R. M., *The Faces of Justice and State Authority. A Comparative Approach to the Legal Process.* Yale University Press. 1986.

ízení a nikoliv de facto na jeho samém počátku. Takto především položená předebfiná otázka může naprosto zmanit meritorní rozhodnutí ve věci a vyloučit soud vyšší instance, aby ji položil znova. Zjednodušeně řečeno švic hlav více víd, na což navazuje následující: *„Za určitých okolností, kumulativní hlasování nezávislých subjekt rozhodovacího procesu, z nichž každý přijme svou vlastní pravděpodobnost rozhodnutí správné a nikoliv naopak, bude směřovat k vlastní a vlastní správnosti spolu s tím, jak se bude ztvárnovat po etlen skupiny. Více hlav je lepší než méně, pokud má každá z nich pravděpodobně pravdu. Souvisejícím bodem je skutečnost, že konsensus omezuje rozdílnost názorů a tím tlumí úlohu extrémních pozic. Typická struktura hierarchizovaných soudních systémů ilustruje tyto institucionální principy: Počet soudců, kteří rozhodují o případu obvykle roste s tím, jak případ stoupá soudní hierarchií, což zdůrazňuje skutečnost, že nejspornější rozhodnutí budou pravděpodobně přijata v první skupině soudců.“*⁸⁹

Oproti tomuto navrhuje například Damian Chalmers vytvoření jakýchsi poradních soudních sborů, kde budou zástupci jak z členského státu, jehož soudní orgán předebfinou otázku předkládá, tak i soudci Soudního dvora a společně budou rozhodovat o vhodnosti předložené otázky.⁹⁰ Osobně se domnívám, že oproti výše uvedenému je tento postup zdoluhavý, náročný a neefektivní. Naproti tomu výše popsaná dílba soudního systému je mnohem efektivnější, rychlejší, je bezprostředně blízko k účasti mizení a zajisté produkuje i spravedlivější rozhodnutí. Nebo na skutečně konečném rozhodnutí v celé věci se podílí více složek z celého systému. Soudní systém nikdy nebude schopen zaručit bezchybné a spravedlivé rozhodnutí pro každého, ale systém dílby moci a dílby celého soudního systému se k tomuto ideálu značně přibližuje, nebo je zde dostatek příležitostí pro napravení veškerých nespravedlností, které se mohou v průběhu mizení naskytnout, a již se jedná o poskytnutí právního a říšpatný procesní postup. Celý systém má být nastaven tak, aby nižší ústřední pátraly po spravedlnosti v rámci skutkové stránky věci a vyšší ústřední se zabývaly komplexními problémy ohledně zákonnosti a případných chyb v mizení. Soudy vyšší instance musí celý případ posuzovat v rámci institucionálního rámce, mly by se tudíž k nim dostal skutečně jen velmi náročné případy, aby se nemusely

---

⁸⁹ Vermuele, A., Interpretive Choice. New York University Law Review. 2000. s. 117.

⁹⁰ Chalmers, D., The Dynamics of Judicial Authority and the Constitutional Treaty, in: Weiler, J., Eisgruber, C. L., Altmeland: The EU Constitution in a Contextual Perspective. Jean Monnet Working Paper. . 5/04. <http://www.jeanmonnetprogram.org/papers/04/040501-18.html>

zaobírat nepodstatnosti a případy, které mohou být rozhodovány na nižších instancích stupních.

V případě, že se na Soudní dvůr může obrátit jakýkoliv vnitrostátní soudní orgán členského státu, je celá hierarchie zbytečná. Soudní dvůr v rámci unijního práva představuje nejvyšší autoritu a měl by se tudíž dle výše nastíněného zaobírat pouze skutečně závažnými případy, které nejsou schopny vyřešit soudní orgány v rámci své působnosti uvnitř daného členského státu. Zároveň se tímto způsobem snižuje samostatnost jednotlivých soudních hierarchií, což přispívá k problémům celého unijního soudního systému. Skutečně se unijní soudní systém nepodaří posunout flákným směrem a může si dovést stagnovat v té pozici, v jaké se v současnosti nachází?

3.5 Odpovědnost nejvyšších soudních orgánů za fungování unijního soudnictví

Výše bylo nastíněno možné řešení stavu unijního soudnictví, jenž by s největší pravděpodobností vedlo k efektivnější spolupráci jednotlivých článků unijní soudní soustavy, spravedlivějším rozhodnutím v meritu věci a v též perspektivě a uspokojenosti celého unijního soudního systému. Předpokladem ovšem je úplná spolupráce nejvyšších soudních orgánů v členských státech. Vzhledem k dosavadnímu vývoji zůstává otázkou, zda je takovéto řešení vůbec možné.

Známým je postoj Francouzské státní rady i Spolkového finančního soudu, kdy byl popírán přímý účinek směrnice.⁹¹ Proč by se tedy vrcholné soudní orgány měly podívat autoritativní mocí na kohodalšího? Protože pokud budou nadány v té odpovědnosti budou nadány i v té pravomocí ve vztahu k Soudnímu dvoru. Samy vnitrostátní soudy se musí považovat i za soudy unijní, které jsou povinny chránit oprávněné zájmy občanů Evropské unie. Od případu Kloppenburg uplynulo bezmála třicet let. Za tu dobu se celý unijní právní řád jistě posunul a vyvinul. Evropská unie má určitě možnosti, jak donutit členský stát k odpovědnosti za určitá rozhodnutí, která se přikládají unijnímu právnímu řádu. A koliv je pravděpodobně, že donucovací síla v členském státu se uplatní v rámci politického spektra navenit Soudního dvora EU. Přesto nad členským státem přispívá určitá hrozba i odrazení odinnosti, která se protíví unijnímu právnímu řádu.

---

⁹¹ Věc C-70/83 Gerda Kloppenburg vs. Finanzamt Leer.

Domnívám se, že hrozba není tou správnou cestou, naopak by se měla více uplatňovat zmíněná odpovědnost sdělovacího prostředku. Není možné, aby zde probíhaly určité integrační snahy, které by poté ve svém důsledku byly sabotovány těmi, kdo stojí za jejich vznikem. Teď by zde mohlo být namítáno, že zde existuje určitá projevená nedůvěra v ústřední Soudnímu dvoru, obecně bychom měli mít za to, že pokud soudní orgán působící na nejvyšší úrovni soudní hierarchie předloží otázku nepodléhající, má k tomu zásadní důvod. Dle výše zmíněného Damiana Chalmersa: *„Dokonce velice povrchní pro ten, který píše, že to nebylo systematické odmítnutí autority Soudního dvora. Naprostá většina případů se týkala významných obchodních zájmů, kde rychlé vyřešení sporu spolu s právní jistotou byly shledány obzvláště důležitými. Pokud záležitost není obecná a důležitá, vnitrostátní soudy posledního stupně předloží otázku nepodléhající.“*⁹² Vnitrostátní soudní orgány se musí potýkat s řešením problému, které jsou důležitě pro jednotlivce i vzhledem k dalším úvahám, nicméně nemusejí se zdát významné pro budování nadnárodního (unijního) právního řádu.

Po roce 2004 začaly postupovat k EU státy, které se musely vyrovnat se svojí socialistickou minulostí. Mělo se jevit, že je pro ně obtížné podrobit se diktátu EU, když se musely dříve aspoň nedobrovolně podrobovat diktátu socialistických autorit. Nicméně se svojí minulostí se aspoň vyrovnaly velmi rychle a dále se snaží o aplikaci unijního práva uvnitř svého teritoria. Principiálně jednotnost unijního práva před jednotlivými národními právními řády jistě zpochybována není.

---

⁹² Viz Chalmers, D. citováno výše.

4. DOPADY ROZHODNUTÝCH ESKÝCH P EDB ĀNÝCH OTÁZEK NA ROZHODOVÁNÍ SOUD ESKÉ REPUBLIKY

eská republika má n kolik moĀností, v rámci nichĀ je oprávn ěna zasahovat do řzení o p edb ěné otázce, viz vý-e. Jak jiĀ bylo uvedeno jsou to práv soudy a jejich rozhodnutí, která p evád jí lege lata do jejich Āivotaschopné podoby a tím dostávají unijní právo (a nejen to) do kaĀdodenního Āivota b ěného ob ana EU. Rozbor v-ech rozhodnutých eských i zahrani ních otázek by jist vydal na n kolik samostatných prací, proto si na tomto míst rozebereme pouze n kolik p ípad , které byly pro eský právní řád velmi d leĀité.

4.1 Ústavní soud eské republiky a jeho postoj k unijnímu právu

Nejprve je nutné seznámit se s judikaturou Ústavního soudu a s jeho postojem k unijnímu právnímu řádu, nebo toto nám udává nástin, jakým sm rem by se pravd podobn Ústavní soud vydal ohledn interpretace unijního práva, p ípadn poloĀení p edb ěné otázky Soudnímu dvoru. Jako první si rozebereme Usnesení Ústavního soudu ze dne 30.6.2008 sp. zn. IV. ÚS 154/08. V tomto p ípad st Āovatel svojí ústavní stíĀností napadal rozhodnutí Nejvy-řho správního soudu ze dne 29. 8. 2007 . j. 1 As 13/2007-63. Tvrdil, ěe bylo poru-eno právo na spravedlivý proces a soudní ochranu dle ustanovení 1. 36 LZPS, právo na zákonného soudce dle ustanovení 1. 38 odst. 1 LZPS a ustanovení 1. 1 odst. 2, 1. 10 a 1. 95 odst. 1 Ústavy. V daném rozhodnutí byla vyslovena nemoĀnost soudního p ezkumu stanoviska, které bylo vydáno v rámci posouzení vlivu na Āivotní prost edí. P íslu-ný orgán v daném p ípad vydává stanovisko, které je klí ovým podkladem pro následné rozhodnutí týkající se územního i stavebního povolení. Dle platné právní úpravy není moĀné takovéto stanovisko p ezkoumat v rámci správního soudnictví. P ezkumu v rámci správního soudnictví podléhají aĀ následná rozhodnutí, která jsou vydána na základ daného stanoviska. St Āovatel namítal, ěe takováto nemoĀnost soudního p ezkumu je v p ímém rozporu s Aarhuskou dohodou⁹³ a sm rnicí .

---

⁹³ Dohoda o p ístupu k informacím, ú asti ve ejnosti na rozhodování a p ístupu k právní ochran v záleĀitostech Āivotního prost edí.

85/337/EHS⁹⁴. Střovatel řádal, aby Nejvyšší správní soud předložil Soudnímu dvoru předloženou otázku týkající se výkladu této směrnice. Toto Nejvyšší správní soud odmítl a odkázal na to, že výklad směrnice 85/337/EHS je zřejmý. Zároveň odkázal na judikaturu Soudního dvora⁹⁵.

Střovatel v ústavní stížnosti opět řádal o položení předložené otázky Soudnímu dvoru. Ústavní soud se tímto návrhem nejprve zabýval, nicméně střovateli nevyhovl. Přesto předložil, že nepoložením předložené otázky může v určitých případech dojít k porušení ústavně garantovaných práv. Problematikou položení či nepoložení předložené otázky se Ústavní soud zabýval jako první. Nebo toto musí být výjímka. V kladném případě je nutné řízení přerušit, položit Soudnímu dvoru předloženou otázku a opět v řízení pokračovat po jejím zodpovězení. Nicméně v tomto případě Ústavní soud položení předložené otázky neshledal podstatným. Pouze zásadní porušení povinnosti položení předložené otázky může znamenat porušení ústavně garantovaného práva na zákonného soudce. O svévoli a tím o porušení práva na spravedlivý proces a zákonného soudce se jedná v případě, kdy nepoložení předložené otázky není odvodno. Ústavní soud takového pochybení ze strany Nejvyššího správního soudu neshledal. Zabýval se proto dále nemohlostí soudního přezkumu stanoviska, které bylo vydáno v rámci posuzování vlivu na životní prostředí. Ani v této oblasti Ústavní soud neshledal, že by byla rušena ústavně garantovaná práva.

K tomuto rozhodnutí Ústavního soudu zaujímá zajímavý postoj odborná veřejnost.⁹⁶ Ústavní soud ve svých předešlých nálezech sám sebe označuje jako ochránce Ústavy, potažmo ústavně garantovaných práv, a nikoliv jako ochránce práv unijních. Naopak v této ústavní stížnosti postupoval naprosto odlišně. Nejprve zkoumal, zda je povinným soudním orgánem k položení předložené otázky dle ustanovení tehdejšího čl. 234 SES (nyní čl. 267 SFEU). Komárek tento postup neshledává správným, nebo dle něj se Ústavní soud měl nejdříve zabývat otázkou možného porušení práva na spravedlivý proces. Ústavní soud již od počátku předpokládal, že daná směrnice, respektive výklad dané směrnice je z hlediska ústavnosti jasný a pro daný případ relevantní. Postupoval ve svém

---

⁹⁴ Směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27.6.1985 o posuzování vlivu některých veřejných a soukromých zájmů na životní prostředí.

⁹⁵ Věc C-283/81 Srl CILFIT a další a Lanificio di Gavardo SpA vs. Ministero della sanità.

⁹⁶ KOMÁREK, J., Podávání předložených otázek obecnými soudy jako otázka ústavnosti. Soudní rozhledy. 2008, č. 10, s. 374-377

od vodn ní podobn jako Nejvy—í správní soud a to p edev—ím s ohledem na judikaturu Ústavního soudu.

Ústavní soud se stále je-t jednozna n neozna il za soud, který je povinen p edkládat p edb flnou otázku. Evidentn si tak nechává otev ená šzadní vrátka, cofl ve sv tle momentálního d ní patrn není odsouzeníhodný p ístup.

Ústavní soud sv j postoj k unijnímu právu definoval zejména v nálezu Pl.ÚS 50/04, zkoumal zde aplika ní p ednost unijního práva a vymezil zde sv j vztah (vztah na úrovni nejvy—ího soudu dané zem , který dohlíží na dodrřování ústavn ě garantovaných práv, a unijních právních p edpis , princip): *šObecn ě platí, Ńe tam, kde komunitární legislativa ponechala ur ité v ci v kompetenci ěnských stát ě (tj. tam, kde neexistuje výslovná úprava v komunitárním právu) nebo tyto v ci zp tn výslovn ě delegovala na ěnské státy, je v cí ěnských stát ě, aby p ijaly a aplikovaly vlastní legislativu. P esto nelze tvrdit, Ńe v t chto oblastech komunitární právo nikterak nep sobí. Naopak i v t chto p ípadech, kdy ěnské státy vlastními právními nástroji implementují ást komunitární politiky, je diskrece ze strany ěnských stát ě limitována p eklenujícími obecnými principy komunitárního práva, do nichŃ se adí i ochrana základních práv. ProtoŃe jde o vnitrostátní právní úpravu, musí být taková právní úprava konformní i s ěským ústavním po ádkem.õ*

šA tedy referen ním rámcem p ezkumu Ústavním soudem z stávají i po 1. 5. 2004 normy ústavního po ádku R, nem Ńe Ústavní soud zcela p ehlířet dopad komunitárního práva na tvorbu, aplikaci a interpretaci vnitrostátního práva, a to v oblasti právní úpravy, jejíř vznik, p sobení a ú el je bezprost edn navázán na komunitární právo. Jinými slovy, Ústavní soud v této oblasti interpretuje ústavní právo s p íhlédnutím k princip m plynoucím z práva komunitárního.(í)õ

Je zajisté nesporné, Ńe d leflitost tohoto nálezu je skute n vysoká.

Dal—ím velmi d leflitým nálezem je nález Ústavního soudu ze dne 29. b ezna 2007 Pl. ÚS 4/06. P esto Ńe se zdá být velmi sporným, je to dal—í rozhodnutí, které modifikuje vztah mezi Ústavním soudem a unijním právním ádem. St flovatel ve své ústavní stířnosti brojí proti rozsudku Nejvy—ího správního soudu ze dne 26. řjna 2005 sp.zn. 3 Ads 2/2003. Tento se dotýká zp sobu aplikace mezi smlouvou, kterou uzav ela ěská republika se Slovenskou republikou ohledn sociálního zabezpe ení. V této v ci zaujímají Ústavní soud a Nejvy—í správní soud naprosto odli—ná stanoviska. Tento p ípad se zároveň dotýká i unijního práva. P edb flná otázka Soudnímu dvoru v tomto p ípad op t poloflena nebyla. Ohledn tzv. šslovenských d chod õ je judikatura Ústavního soudu

konstantní⁹⁷, přesto tato ústavní stílnost byla projednána v plénu. Střovatelka byla slovenská státní obanka, mla trvalý pobyt na Slovensku. Starobní dchod jí byl přiznán dle slovenské právní úpravy. Poté, co střovatelce byl starobní dchod přiznán přesthovala se i s manželem do české republiky, kde požádala o udělení českého státního občanství a toto jí bylo uděleno. Střovatelka žádala o to, aby jí byl přiznán vyrovnávací příspěvek ke starobnímu dchodu, který jí byl zasílán od Slovenské republiky. Dále střovatelka žádala, aby byla odstraněna tvrdost v platné zákonné úpravě, respektive žádala o to, aby jí byl starobní dchod vyplácen českou republikou. Česká správa sociálního zabezpečení takovýto postup opakovaně odmítala. Krajský soud v Ostravě a poté i Vrchní soud v Olomouci, jako soud odvolací, postup české správy sociálního zabezpečení potvrdily. Proto střovatelka nejprve podala dovolání k Nejvyššímu správnímu soudu. Nejvyšší správní soud svým rozsudkem ze dne 19. února 2004 . j. 3 Ads 2/2003-60 zamítnul. Proti tomuto se postavil Ústavní soud, který nálezem ze dne 25. ledna 2005 sp. zn. III. ÚS 252/04 rozhodnutí Nejvyššího správního soudu zrušil. Ústavní soud podotýká, že: *š v p ípad , v n mfl se pro vztah mezinárodní smlouvy a vnitrostátního práva uplatní výkladové pravidlo lex specialis derogat legi generali, musí princip přednosti speciální úpravy (mezinárodní smlouvou) před úpravou obecnou (vnitrostátním právem) ustoupit principu ústavnímu, totiž jeho ústavní konformní interpretaci a aplikaci, tímto ústavním principem je základní právo plynoucí z ústavního principu rovnosti občanů a vyloučení jejich neodvodného odlišení v právech.*

Dále Ústavní soud vyloučil dopad unijních norem, když argumentuje, že *š použitý argument Nařízení Rady (EHS) 1408/71 š nelze nejl označit za nepřipadný a nepřiléhavý, jelikož podle jeho l. 7 odst. 2 písm. c), ve znění změněném a doplněném, š toto Nařízení nemá vliv na povinnosti vyplývající z ustanovení úmluv o sociálním zabezpečení uvedené v příloze II; odtud se podává, že na posouzení nárok občanů České republiky plynoucích ze sociálního zabezpečení, jejichž zaměstnavatel ml p e 31. 12. 1992 sídlo na území Slovenské republiky, jako součástí české a Slovenské Federativní republiky, relevantní evropské právo nedopadá (totěž plyne i z ustanovení l. 2 Nařízení, jež vymezuje okruh osob, kterých se týká).*

---

⁹⁷ Nálezy sp.zn. II. ÚS 405/02, IV. ÚS 158/04 i III. ÚS 252/04

4.2 V c C-437/05 Jan Vorel vs. Nemocnice eský Krumlov

V c C-437/05 Jan Vorel vs. Nemocnice eský Krumlov byla první položenou před soudem otázkou. Skutkový stav byl takový, že Jan Vorel byl zaměstnancem Nemocnice eský Krumlov na základě pracovní smlouvy a to na pozici lékaře. Pracovní poměr byl sjednán na dobu neurčitou. V průběhu roku 2004 po dobu celkem šesti měsíců vykonával rovněž pohotovostní službu. Toto sehrálo hlavní roli, neboť Jan Vorel po nemocnici požadoval doplacení své mzdy za vykonanou pohotovostní službu. Nemocnice toto odmítla, proto ji Jan Vorel žaloval u Okresního soudu v eském Krumlově. Ten Soudnímu dvoru položil před soudem otázku, ve které se dotazoval, zda při posuzování pracovních otázek je možné očekávat lékaře, který vykonává pohotovostní službu na pracovišti, považovat za výkon práce. A to v souladu s ustanovením Směrnice ES 93/104⁹⁸ a zároveň s ohledem na judikaturu Soudního dvora ve věci C-151/02 Landeshauptstadt Kiel vs. Norbert Jaeger.

Na položené otázky odpovídal soudní dvůr formou usnesení. Uvedl, že dle Směrnice ES 93/104 se pracovní dobou myslí doba:

š 1) „pracovní dobou se rozumí jakákoli doba, během níž pracovník pracuje, je k dispozici zaměstnateli a vykonává svoji činnost nebo povinnosti, v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi;

2) „dobou odpočinku se rozumí jakákoli doba, která není pracovní dobou.“⁹⁹

Soudní dvůr dále odkázal na judikaturu, které již v této věci existuje, a to V c C-14/04 Abdelkader Dellas a další vs. Premier ministre a Ministre des Affaires sociales, du Travail et de la Solidarité. Ve věci Jan Vorel vs. Nemocnice eský Krumlov se jedná o odkaz na již existující judikaturu a tudíž o doktrínu *acte éclairé*. Vzhledem k tomu, by se mohlo zdát, že soud nepátral, zda ve věci již existuje srovnatelná judikatura. Nicméně byla to spíše otázka náhody, neboť rozsudek ve věci C-14/40 byl vydán pouhých pár dnů před tím, než soud přerušil řízení před národním soudem a obrátil se s předloženou otázkou na Soudní dvůr.

---

⁹⁸ Směrnice Rady 93/104/ES ze dne 23.11. 1993 o některých aspektech úpravy pracovní doby.

⁹⁹ In V c C-437/05 Jan Vorel vs. Nemocnice eský Krumlov.

4.3 V c C-339/09 Skoma-Lux s. r. o. vs. Celní úřad Olomouc

V tomto případě byla flalobkyní firma Skoma-Lux s.r.o., která dováží a prodává víno. Dne 30. září 2004 jí byla uložena pokuta za spáchání údajného celního deliktu. Pokuta byla vyměřena ve výši 3.000,- Kč Celním úřadem v Olomouci za to, že uvedla nesprávné sazební údaje u jednoho druhu červeného vína, a to na základě ustanovení unijního práva ve vnitřním Celním kodexu a jeho provádění na území. Proti rozhodnutí Celního úřadu v Olomouci podala firma odvolání, nicméně toto odvolání bylo zamítnuto a Celní úřad potvrdil pokutu za spáchání celního deliktu.

V českém jazyce bylo provádění na území k Celnímu kodexu publikováno až 27. srpna 2004 ve Zvláštním vydání Úředního věstníku. Nicméně toto nebylo kompletní. Celý dokument byl de facto zkompletován, respektive publikován až dne 9. dubna 2005. Z toho důvodu se firma Skoma-Lux obrátila na soud s žalobou, ve které požadovala zrušení rozhodnutí obou celních orgánů, neboť ty proti ní aplikovaly unijní právo, se kterým neměla možnost se seznámit. Krajský soud položil Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

š1) *Lze-li 58. Aktu o podmínkách přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyprské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie, na jejímž základě se Česká republika stala od 1.5.2004 členským státem Evropské unie, vykládat tak, že členský stát může vnitřně jednotlivci uplatňovat na území, které nebylo v okamžiku své aplikace právně publikováno v Úředním věstníku v úředním jazyce daného členského státu?*

2) *V případě záporné odpovědi na otázku číslo 1, je nevyhnutelnost předběžného na území vnitřně jednotlivci otázkou výkladu nebo otázkou platnosti komunitárního práva ve smyslu článku 234 Smlouvy o založení Evropského společenství?*

3) *Pokud by Soudní dvůr dovodil, že předložená předběžná otázka se týká platnosti komunitárního aktu ve smyslu rozsudku ve vnitřním 314/85, Foto-Frost [1987] ECR 4199, je na území . 2454/93 ve vztahu k žalobkyni a jejímu sporu s celními orgány České republiky neplatné kvůli nedostatku právního uveřejnění v Úředním věstníku EU podle 58. Aktu o podmínkách přistoupení.*

Soudní dvůr ve svém rozsudku byl skutečně velmi striktní a nedovolil sebemenší odchylku od určené, když uvádí, že: *článek 58 Aktu o podmínkách přistoupení brání tomu, aby povinnosti obsažené v právní úpravě Společenství, která nebyla vyhlášena v Úředním věstníku Evropské unie v jazyce nového členského státu, a koliv je tento jazyk jedním z úředních jazyků Unie, mohly být uloženy jednotlivcům v tomto státě, i když se tyto osoby mohly seznámit s touto právní úpravou jinými způsoby*. Soudní dvůr navíc nepovolil odchylku, i když jiní způsoby seznámení se s unijním právním předpisem, než jak je předpokládáno výše.

Velmi zajímavý je rovněž další názor Soudního dvora ohledně daného: *šokolnost, že toto nařízení nelze uplatňovat v případě jednotlivců v členském státě, v jehož jazyce vyhlášeno nebylo, nemá žádný dopad na skutečnost, že jeho ustanovení, vzhledem k tomu, že toto nařízení je součástí *acquis communautaire*, zavazují dotyčný členský stát ode dne přistoupení*. Tento názor vyvolává jasný dojem, že v členském státu bude vystupováno tvrději než v jednotlivci. Domnívám, že tento názor je pochopitelný, neboť členský stát disponuje rozsáhlým aparátem k tomu, aby byl seznamován s novými unijními předpisy, přestože nebyly například doposud publikovány v jeho úředním jazyce.

5. ÚVAHY DE LEGE FERENDA

5.1 Quo vadis Evropská unie?

Lidstvo se o integra ní snahy pokou-elo od nepam ti. A jifl v dob kamenné v podob tlup, ve starov ku sjednocováním polis, roz-i ováním íma i spojením Horního a Dolního Egypta, i v novov ku, kdy zde byly snahy o vytvo ení esko-polské unie, afl po integra ní procesy v podob Evropského spole enství a následn Evropské unie. Dle odborné literatury Unie pro-la jifl n kolika kroky od celní unie afl po zónu volného obchodu. Otázkou z stává, kam se tyto snahy budou posouvat dál? P ípadn je Evropská unie skute n jediným dobrým e-ením, i by se i na ni nechal vztáhnout citát Winstona Churchila o tom, *že šdemokracie je to nejhor-í mořné uspo ádání, nicmén momentáln neznám nic lep-ího.õ*

V kapitole 3. byl nazna eno hierarchizovaný systém, díky kterému by se soudní systém stal efektivn j-ím. Otázkou je, zda v kontextu dne-ních událostí toto není p íli-naivní a idealistický postoj. Bez pochyb ov-em z stává, že Evropská unie se nyní nachází na jedné z mnoha k ífivatek, které budou ur ovat její dal-í sm ování. Vzhledem k tomu, jakou integra ní cestou jifl pro-la, by bylo logické, aby i nadále pokračovalo sbliřování jednotlivých politik a systém . Dne-ní podoba je jist neudrřitelná. Jednou z mořností je, že se EU asem transformuje do podoby jakési konfederace, i federace tak, jak to jifl mnohokrát v minulosti bylo ohledn historického území starého kontinentu navrhováno. Opa ným sm rem je naprostá stagnace dosavadního sbliřování a naopak postupné oddalování se od p vodního zám ru a vrácení se v jednotlivých etapách integrace nazp t.

V posledních n kolika letech se ukázalo, že Evropská unie skute n není ideální nadnárodní entitou pro kařdého. Nap íklad Norsko n kolikrát sv j vstup v referendu odmítlo. P esto je lenem Evropského hospodá ského prostoru. P ítom si stále zachovává svou vysokou řivotní úrove a zároveň díky tomu, že není ani lenem M nové unie, stejn jako eská republika, nemusí se obávat devalvace své národní m ny, p ípadn toho že by muselo šdoplácetõ na ostatní lenské státy, které vykazují -patný hospodá ský výsledek, jako kup íkladu ecko. Druhou stranou mince je p íklad Islandu, který je stejn jako Norsko lenem Evropského hospodá ského prostoru. ímfl erpá výhody díky zón volného obchodu. S ohledem na události uplynulých let je ov-em Evropská unie rovn ři

entitou, která má v i svém lenským stát m jak ur itá práva, tak i ur ité povinnosti. Proti sob stojí p ípad ecka a Islandu.

5.2 P edb fná otázka ó de lege ferenda

První p edb fné otázky byly polofeny jifl v roce 1961. Od té doby se staly významným nástrojem aplikace unijního práva. Díky nim se vytvo ily ve-keré základní principy, na kterých právo Evropské unie stojí. Od doby vzniku tohoto institutu lenské státy vyufflvají moflnosti a Soudnímu dvoru p edkládají rok od roku více a více p edb fných otázek se fládostí o jejich rozhodnutí.

Tím jak se zvy-oval po et lenských stát , se postupn zvy-oval i nápad p edb fných otázek. Mezi léty 1990 afl 1995 stoupl tento nápad bezmála o 80 % p ípad . P esto celý systém stále fungoval stejn . Toto vyvrcholilo v roce 2003, kdy pr m rná délka ízení o p edb fné otázce dosáhla 25 m síc .¹⁰⁰ Nyní situace jifl tak bezút -ná není. Pr m rná délka ízení o p edb fné otázce v roce 2010 inila 16,1 m síce. P esto vzhledem k tomu, fle rozhodnutí o p edb fné otázce má povahu pouze mezitímního rozhodnutí ve v ci, je tento stav stále velmi daleko ideálu. Cofl jest, skute ná flexibilita a rychlost rozhodování, aby bylo moflné v co nejkrat-í dob vydat meritorní rozhodnutí a tím celou v c skon it.

Vzhledem k tomu, fle byla zru-ena pílová struktura EU, fle stále dochází k navý-ení po tu len EU a fle vznikl nový institut naléhavé p edb fné otázky, se nedá p edpokládat podstatný pokles v nápadu p edb fných otázek. Dle dostupných statistik se zdá, fle po et polofených p edb fných otázek za jednotlivé roky se v posledních n kolika letech výrazn nem ní. Je pravd podobné, fle tento trend se nebude výrazn m nit z toho d vodu, aby byla dodrflena jednotnost a harmonizace unijního práva.

Soudní dv r se neustále zabývá velmi zajímavými p ípady, díky kterým se judikatura i nadále vyvíjí, ímfl se p íspívá k v t-í harmonizaci a jednodlosti unijního práva. Jak jifl bylo n kolikrát nazna eno, doba trvání celého ízení jak p ed vnitrostátními soudními orgány, tak i p ed Soudním dvorem je nep im en dlouhá, kdyfl se dá po ítat na celé roky. Soudní dv r disponuje n kolika moflnosti, jak omezit nápad p edb fných otázek, i alespo zajistit rychlejší odbavení tohoto. Soudní dv r m fle p edb fnou otázku odmítnout z d vodu její nep ípustnosti. S ohledem na to, fle je t eba, aby judikatura byla jednotná, celistvá, neodporující si, je t eba, aby toto oprávn ní poufflval skute n p im en .

---

¹⁰⁰ Curia.europa.eu ó dostupné statistiky Soudního dvora Evropské unie.

V opačném případě by toto mohlo přinést negativní efekt v podobě nedůvěry členských států v Soudnímu dvoru a celému soudnímu systému EU. Jednou z možností, jak zamezit plýtvání času na irelevantní otázky je zřízení komise, která by rozhodovala, které otázky je třeba rozhodnout skrze Soudní dvůr a které jsou zjevně neopodstatněné. Tento postup by ale znamenal opět nárůst byrokracie a v těchto výdajích na celé řízení. Další možností je, jak již bylo popsáno v rámci kapitoly 3., aby vnitrostátní soudní systémy získaly více pravomocí ve vztahu k unijnímu právu.

Další možností, jak ulevit od nápadu Soudnímu dvoru, je přesunutí určitých předevšímných otázek na Tribunál. Tato možnost je již zároveň zakotvena v ustanovení čl. 256 SFEU, kde se říká, že:

„Tribunál je pověřen rozhodovat o předevšímných otázkách podle článku 267 ve zvláštních oblastech určených statutem.“

„Má-li Tribunál za to, že v c vyžaduje zásadní rozhodnutí, je-li mu možné ovlivnit jednotu a soulad práva Unie, může v c postoupit k rozhodnutí Soudnímu dvoru.“

„Rozhodnutí Tribunálu o předevšímných otázkách mohou být výjimkou za podmínek a v mezích stanovených statutem přezkoumána Soudním dvorem v případě vážného ohrožení jednoty nebo souladu práva Unie.“

K předpokládanému přesunu ale dosud nedošlo, proto ve kterém rozhodování o předevšímných otázkách stojí na bedrech Soudního dvora. Přesto zde zůstává evidentní, že i normotvůrce předpokládá další vývoj a přesunutí nápadu ze Soudního dvora jiným směrem. Nejkomplikovanějším faktorem zde ale zůstává, podle jakého klíče by takového rozdělení nápadu práce bylo realizováno. Z ustanovení článku 256 dále vyplývá, že by zde byla dána možnost přezkoumání určitých předevšímných otázek. I zde by musely být podmínky zpracovány velmi pečlivě, aby nedocházelo k tomu, že v případě nespokojenosti s rozhodnutím o předevšímné otázce Tribunálem, se bude moci vnitrostátní soudní orgán vždy odvolat k Soudnímu dvoru. V tomto případě by Soudní dvůr s ohledem na ustanovení článku 256 a článku 267 SFEU fungoval jako soud odvolací, tak i jako soud prvního stupně, nebo by šlo v rámci předevšímné otázky

- Rozhodoval o odvoláních proti rozhodnutí Tribunálu .
- O předevšímných otázkách rovněž rozhodoval jako soud první instance.

Domnívám se, že takovýto postup by byl značně chaotický. Pravděpodobně nepřispíval k pozitivní a sjednocující judikatuře. Pokud by přesto vstoupil v platnost tento systém,

respektive byl by zakotven ve Statutech a Jednacích ádech a byl by aplikovatelný, vid la bych rozd lení nápadu jako mofné afl po vyjád ení generálního advokáta. íli postup by byl následující: vnitrostátní soudní orgán by se s p edb fínou otázkou obrátil na Soudní dv r Evropské unie, respektive na generálního advokáta, který by nejprve zpracoval stanovisko a na základ tohoto stanoviska by bylo rozhodnuto, zda v rámci Soudního dvora Evropské unie bude rozhodovat Tribunál í Soudní dv r. ímfl se naráfí na dal-í problém a to je, kdo bude po zpracování stanoviska rozhodovat, zda p edb fíná otázka má zvlá-tní význam pro právní ád EU í nikoliv. Pravd podobn by tento úkol v rámci u-et ení dal-í byrokracie m l také rozhodnout generální advokát.

Vnitrostátní soudní orgán íenského státu p edkládající p edb fínou otázku by v rámci urychlení celého ízení a v rámci sblifování národních p edpis á unijních p edpis í mohl p edkládat p edb fínou otázku spole n s návrhem na její rozhodnutí. Cofl znamená, fle by vypracoval s ohledem na ustálenou judikaturu Soudního dvora své stanovisko ke kterému by se vyjád il generální advokát. V p ípad , fle by se jejich záv ry nerozcházely bylo by ízení p ed Soudním dvorem skon eno. Vnitrostátní soudní orgán by v rámci národního ízení o p edb fíné otázce rozhodl sám. V p ípad , fle by generální advokát zastával názor, fle se jedná o právní otázku se zásadním významem pro právo EU, bylo by ízení postoupeno spole n se stanoviskem generálního advokáta a stanoviskem soudu k rozhodnutí Soudnímu dvoru. Díky tomuto postupu by do-lo k v-t-ímu za len ní vnitrostátních soudních orgán íenských stát do struktur unijního soudnictví. Zárove by byly posíleny jejich pravomoci a odpov dnost. Tímto by se mohl nastartovat sm r, který jsem popisovala v kapitole 3., jehoí výsledkem by bylo to, fle v budoucnu by o v-t-ín p edb fíných otázek rozhodovaly vnitrostátní soudní orgány a Soudní dv r by p sobil pouze jako ultima ratio. Dle mého názoru by tento p ístup byl nejlep-í.

Momentáln íe Soudní dv r obsazen 27 soudci, kdy kaíký z íenských stát zde má jednoho zástupce. V rámci zrychlení ízení o p edb fíné otázce í a nejen té í by do úvahy p ícházelo rovn íl navý-ení po tu soudc Soudního dvora. V rámci spravedlnosti by patrnl bylo nejlep-ím e-ením, kdyby kaíký z íenských stát byl zastoupen nap í-t í nikoliv pouze jedním zástupcem z ad soudc , ale zástupci dv ma. Ale í p esto jsem toho názoru, fle takovéto opat ení by bylo nedosta ující. Soudní dv r by m l usilovat o to, aby ízení o p edb fíné otázce bylo co nejkrat-í, nebo tímto se nerozhoduje v meritu v íci a poté je-t následuje ízení p ed vnitrostátním soudním orgánem íenského státu.

5. 3 P edb fná otázka a Lisabonská smlouva

Lisabonská smlouva znamenala skute n obrovský zásah do fungování Evropské unie a do jejího právního ádu v bec. Byl sjednocen komunitární a unijní právní ád. Zanikla pilí ová struktura EU. Evropská unie zároveň nap í-t získala právní subjektivitu. Podstatn se zm nila Smlouva o EU. Smlouva o Evropském spole enství se prom nila ve Smlouvu o fungování EU. Z vý-e uvedeného náznaku je patrné, že Lisabonská smlouva skute n Evropskou unii zm nila.

Pro institut p edb fné otázky byl zásadní vznik naléhavé p edb fné otázky. Tato se dotýká p ípad v reflimu svobody, práva a bezpe nosti. Pod tento p ípad spadá i ustanovení lánku 267 SFEU a to ta ást, kde se hovo í o vazb : *š Vystane-li taková otázka p i jednání p ed soudem lenského státu, které se týká osoby ve vazb , rozhodne Soudní dv r Evropské unie v co nejkrat-í lh t .* Na toto ustavení navazuje i Jednací ád Soudního dvora, který ve svém lánku 104b stanoví, že:

š 1. fládost o rozhodnutí o p edb fné otázce, která se týká jedné nebo více otázek v oblastech upravených v hlav V t etí ásti Smlouvy o fungování Evropské unie, m že být k fládosti vnitrostátního soudu, nebo výjime n i bez ní, projednána, odchyln od ustanovení tohoto ádu, v naléhavém ízení. fládost vnitrostátního soudu uvede právní a skutkové okolnosti, které sv d í o naléhavosti a od vod ují poufítí tohoto odchylného ízení, a pokud mofno uvede, jak navrhuje na p edb fné otázky odpov d t. Nep edlofil-li vnitrostátní soud fládost o zahájení naléhavého ízení, m že p edseda Soudního dvora, jeví-li se poufítí uvedeného ízení prima facie nezbytným, níže uvedenému senátu navrhnout, aby p ezkoumal nutnost projednat fládost o rozhodnutí o p edb fné otázce v uvedeném ízení. Rozhodnutí projednat fládost o rozhodnutí o p edb fné otázce v naléhavém ízení p ijímá ur ený senát na základ zprávy soudce zpravodaje a po vyslechnutí generálního advokáta. Senát se sestavuje v souladu s lánkem 11c v den p id lení v ci soudci zpravodajovi, pofkádá-li o poufítí naléhavého ízení vnitrostátní soud, nebo, je-li poufítí uvedeného ízení p ezkoumáváno na návrh p edsedy Soudního dvora, v den p edlofení tohoto návrhu.

2. Pofkádá-li o poufítí naléhavého ízení vnitrostátní soud nebo navrhl-li p edseda Soudního dvora ur enému senátu, aby p ezkoumal nutnost projednání fládosti o rozhodnutí o p edb fné otázce v uvedeném ízení, je fládost o rozhodnutí o p edb fné otázce uvedená v p edchozím odstavci vedoucím soudní kancelá e neprodlen oznámena dot eným

ú astník m ízení p ed vnitrostátním soudem, lenskému státu, v n mfl se uvedený soud nalézá, jakofl i orgán m uvedeným v lánku 23 prvním pododstavci statutu, za podmínek stanovených v uvedeném ustanovení. Rozhodnutí projednat i neprojednat fládost o rozhodnutí o p edb fhé otázce v naléhavém ízení se neprodlen doru ují vnitrostátnímu soudu, jakofl i ú astník m ízení, lenskému státu a orgán m uvedeným v p edchozím pododstavci. Rozhodnutí projednat fládost o rozhodnutí o p edb fhé otázce v naléhavém ízení stanoví lh tu, ve které mohou uvedené osoby, stát a orgány p edkládat své spisy nebo písemná vyjád ení. Rozhodnutí m fle up esnit právní aspekty, kterých se uvedené spisy nebo vyjád ení mají týkat, a stanovit maximální délku uvedených písemností. Jakmile bylo provedeno oznámení uvedené v prvním pododstavci, fládost o rozhodnutí o p edb fhé otázce se mimoto sd lí jiným zú astn ným uvedeným v lánku 23 statutu, nefl kterým je ur eno uvedené oznámení, a rozhodnutí projednat i neprojednat fládost o rozhodnutí o p edb fhé otázce v naléhavém ízení se sd lí týmfl zú astn ným, jakmile bylo provedeno doru ení uvedené ve druhém pododstavci. O p edpokládaném dni jednání jsou ú astníci ízení a ostatní zú astn ní uvedení v lánku 23 statutu vyrozum ní, jakmile je to mofhé. Neprojedná-li se fládost o rozhodnutí o p edb fhé otázce v naléhavém ízení, pokračuje ízení v souladu s ustanoveními lánku 23 statutu a s p íslu-nými ustanoveními tohoto ádu.

3. fládost o rozhodnutí o p edb fhé otázce, která se projednává v naléhavém ízení, jakofl i p edložené spisy nebo písemná vyjád ení se doru ují jiným zú astn ným uvedeným v lánku 23 statutu nefl ú astník m ízení a zú astn ným uvedeným v prvním pododstavci p edchozího odstavce. fládost o rozhodnutí o p edb fhé otázce se doru uje spolu s p ekladem, p ípadn p ekladem shrnutí, za podmínek stanovených v l. 104 odst. 1.õ

ZÁVĚR

Význam prejednávané otázky v rámci unijního právního systému je jistě nezpochybnitelný. Již 51 let jsou pokládány prejednávané otázky do Lucemburku a díky jejich zodpovídání se vytvořily veškeré principy a aplikativní zásady. Česká republika prejednávanou od 1.5.2004 musela svůj právní řád dát do souladu s *acquis communautaire*, neboť jeden z nejdůležitějších principů stanoví jednotnost unijního právního řádu prejednávaným právním řádem národním. Je-li právní řád členského státu EU ve zjevném rozporu s právním řádem unijním má se dle aplikativní jednotnosti použít právní unijní právní řád.

Prejednávaná otázka je zároveň velmi důležitým nástrojem kvůli celému harmonizování unijního právního řádu. Vzhledem k tomu, kolik prejednávaných otázek bylo položeno je zřejmé, že význam Soudního dvora ohledně této problematiky neustále vzrůstá a že tento institut je skutečně potřebný. Otázkou stále zůstává, v jaké formě je potřebný. Zda v té stávající, či je tuto formu třeba nějakým způsobem modifikovat, a to například směrem, který byl naznačen v kapitole 3. Tedy že je třeba zefektivnit celou unijní soudní soustavu, dát v též prostor národním soudům, čímž jim bude dána jak v též odpovědnost tak i v též pravomoc v rámci rozhodování o unijním právu. Zároveň s tímto by se jistě vyřešil problém zahlcení Soudního dvora prejednávanými otázkami a délka soudního procesu. Soudní dvůr se neustále zabývá případy, které formují celý unijní právní systém a neustále ho posouvají určitými směry. Je velmi zajímavé sledovat, jak se díky tomuto postupně vyvíjí i judikatura v rámci české republiky.

Velmi markantní je vývoj v rámci Ústavního soudu. Zprvu zastávaný názor, že Ústavní soud zde vystupuje pouze jako garant ústavně zaručených práv a nikoliv jako garant práv unijních se v rozebíraném případě (kapitola 4.) posunul k tomu, že se Ústavní soud začal zabývat otázkou, zda je i on soudem povinným pokládat prejednávanou otázku. Je evidentní, že postupem času se hranice obou vyhraněné postojů se stávají jemnějšími. Těbaže si hlavní aktér nechává otevřená zadní vrátka a možnost změnit svůj právní názor na věci. Rozhodně se nejedná o ojedinělé případy v rámci české judikatury, kdy k danému právnímu problému existuje naprosto protichůdná judikatura.

Ve své diplomové práci jsem se postupně snažila vypořádat s institutem prejednávané otázky jako takové o jaký má význam, kdy je zahajována, jaké formy ústí se zformovaly. Dále byl popsán jak současný stav s ohledem na politickou situaci, tak i možné nastínění budoucí, a koliv toto je momentálně velmi nejisté. Závěrem bych chtěla

poukázat na to, že podobná otázka by neměla ztratit na svém významu, ale naopak se ukazuje, že takovýto institut je v rámci určité právní entity, která sdružuje více jak 500.000.000 obyvatel, velmi důležitý a nepostradatelný i v budoucích letech.

ZUSAMMENFASSUNG

Das Vorabentscheidungsverfahren nach Artikel 267 des Vertrages über die Arbeitsweise der Europäischen Union spielt eine besonders wichtige Rolle im Rechtsschutzsystem der Europäischen Union. Die Einheit der Mitgliedstaaten wird durch ein Vorabentscheidungsersuchen nach Artikel 267 des Vertrages über die Arbeitsweise der Europäischen Union unterstützt.

Zu den Zielen der Europäischen Union gehören die Vereinheitlichung und die Konvergenz der unterschiedlichen Rechtssysteme der Mitgliedstaaten der Europäischen Union. Der Europäische Gerichtshof entscheidet auf Vorlage oder Anrufung des Gerichtes eines Mitgliedstaates. Die Frage stellt sicher, dass der Rechtssystem der Europäischen Union auf die gleiche Weise interpretiert wird und dank diese Frage gibt es hier keine signifikanten Verschiebungen oder Fehlinformationen in der Interpretation.

Für die Mitgliedstaate gibt es hier entweder eine Möglichkeit oder eine Pflicht die Frage dem Europäischen Gerichtshof vorzulegen. Ein Vorlagegerecht haben die Gerichte der Mitgliedstaate, wenn es um die Gültigkeit dem europäischen Recht geht. Aber das Gericht hat nicht die Möglichkeit auf die Gültigkeit der Gründungsverträge zu fragen. Das Gericht dem Mitgliedstaat hat ein Pflicht die Frage vorzulegen, wenn es ein Letztinstanzliches Gericht ist.

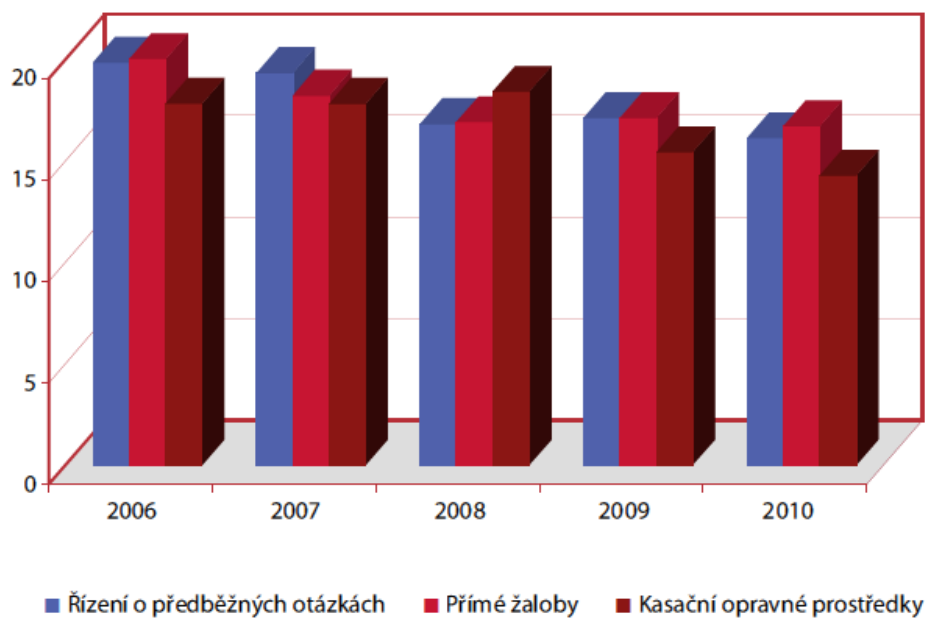
Die Grundlage und der Kernstück des Vorabentscheidungsverfahrens ist die vertrauensvolle Zusammenarbeit zwischen den einzelstaatlichen Gerichten und dem Europäischen Gerichtshof. Das Ziel dieser Arbeit ist nicht eine detaillierte Beschreibung des Vorabentscheidungsverfahrens zu beschreiben, aber näher die praktische Anwendung und Bedeutung zu bringen. Ein weiterer Teil bringt uns näher die Bedeutung dem Gericht und auch unter welchen Umständen eine Verpflichtung die Fragen an den Gerichtshof ist vorlegen. Im dritten Teil werden wir mit der Anwendung der Rechtssystem der Europäischen Union durch die Vorfragen beschäftigen. Die zwei letzte Teile sprechen über die Beeinflussung auf den Prozess der tschechischen Gerichte und über den Zustand de lege ferenda im tschechischen Rechtssystem.

Meiner Meinung nah, dass der dritte Teil ist der wichtigste. Darin geht es um eine Veränderung dem Vorabentscheidungsverfahren, weil dieser Zustand nicht ideall ist. Es ist nicht effektiv und dauert zu lange bis es entscheidet ist.

P ÍLOHY¹⁰¹

P íloha . 1

Ukon ené v ci ó délka trvání ízení

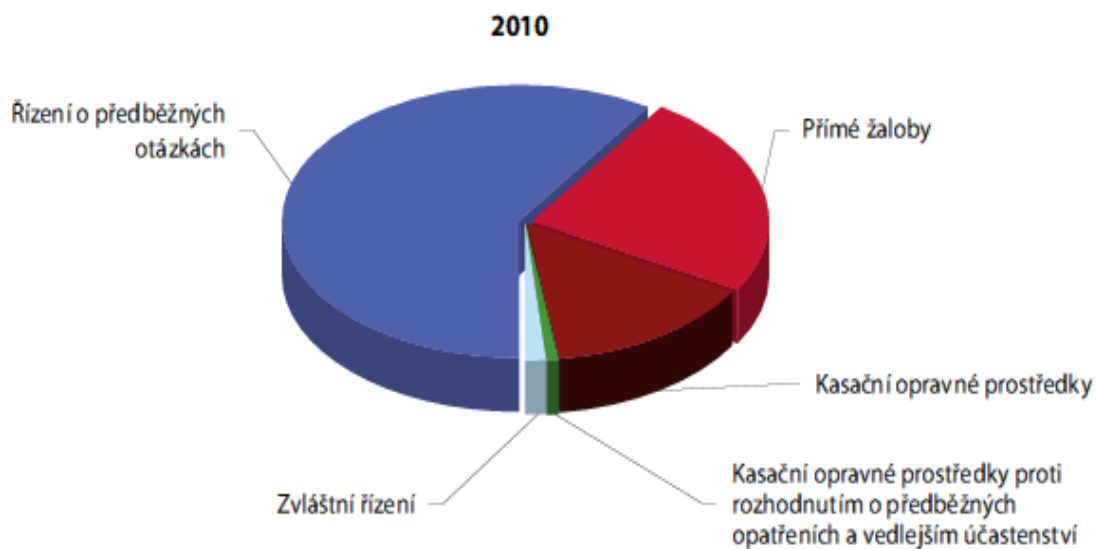

	2006	2007	2008	2009	2010
Řízení o předběžných otázkách	19,8	19,3	16,8	17,1	16,1
Řízení o naléhavé předběžné otázce			2,1	2,5	2,1
Přímé žaloby	20	18,2	16,9	17,1	16,7
Kasační opravné prostředky	17,8	17,8	18,4	15,4	14,3

¹⁰¹ Zdroj p íloh jsou statistické údaje zve ejn éné na curia.europa.eu

Příloha .2

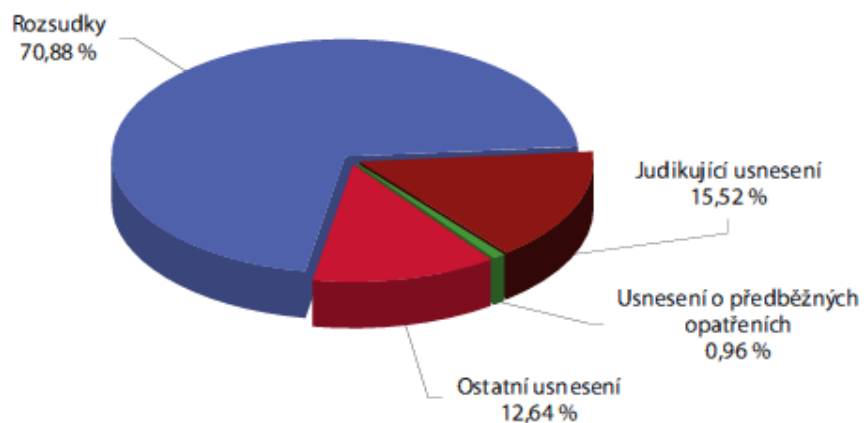
Ukončené věci o povahy řízení

	2006	2007	2008	2009	2010
Řízení o předběžných otázkách	266	235	301	259	339
Přímé žaloby	212	241	181	215	139
Kasační opravné prostředky	63	88	69	97	84
Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	2	2	8	7	4
Posudky	1			1	
Zvláštní řízení	2	4	8	9	8
Celkem	546	570	567	588	574

Příloha . 3

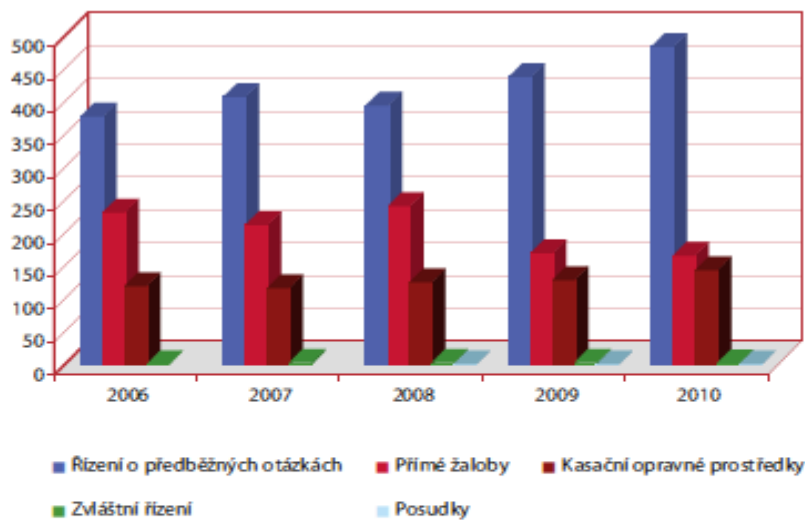
Ukončené věci o rozsudky, usnesení, posudky

	Rozsudky	Judikující usnesení ²	Usnesení o předběžných opatřeních ¹	Ostatní usnesení ³	Posudky	Celkem
Řízení o předběžných otázkách	239	33		21		293
Přímé žaloby	97			42		139
Kasační opravné prostředky	34	43	1	3		81
Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastnství			4			4
Posudky						
Zvláštní řízení		5				5
Celkem	370	81	5	66		522

Příloha .4

Vyvíjející k 31. prosinci o Povaha řízení

	2006	2007	2008	2009	2010
Řízení o předběžných otázkách	378	408	395	438	484
Přímé žaloby	232	213	242	170	167
Kasační opravné prostředky	120	117	126	129	144
Zvláštní řízení	1	4	4	4	3
Posudky			1	1	1
Celkem	731	742	768	742	799

Příloha .5

Zahájená řízení o předložení návrhů na změnu právních předpisů

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	ČR	CELKEM			
1996	13			4	18	4	2	1	19	3				1		16										8	91				
1997	15			3	32	2	17	1	36	3				3		19										9	144				
1998	30			4	34	4		1	38	28				2		26										16	179				
1999	13			2	47	1	2	2	28	10				1		18				1						14	192				
1999	17			3	34	4	2	6	21	23				4		9				2						12	141				
1999	19			2	34	2	3	3	29	36				2		17				3						14	186				
1999	16			3	62	3	1	3	15	22				1		16				1						16	162				
1999	22			7	57	1	3	7	22	24				1		43				3						12	204				
1999	19			4	44	2		13	36	46				1		13				1						24	203				
1999	14			8	51	3	10	10	43	36				2		19				3					6	20	231				
1999	30			4	66		4	6	24	70				2		10				6					3	4	21	236			
1999	19			7	46	1	2	9	10	30				3		24				2					6	7	16	200			
1999	12			7	49	3	3	33	16	39				2		21				7					2	6	24	264			
1999	13			3	49	2	3	4	17	43				4		23				7					4	3	22	233			
2000	13			3	47	2	3	3	12	30						12				6					3	4	26	1	224		
2000	10			3	33	1	4	4	15	40				2		14				4					3	4	21		237		
2000	18			8	39		7	3	8	37				4		12				3					7	3	14		216		
2000	18			3	43	2	4	8	9	43				4		26				1					4	4	22		210		
2004	24			4	50	1	16	6	21	46				1		26				1					4	3	22		249		
2005	21			1	4	4	11	10	17	18				2		36				2					4	11	12		221		
2006	17			3	37	1	14	17	24	34				1		20				3					1	3	2	10	231		
2007	22			1	3	3	6	14	26	43				2		19				3					1	3	6	16	263		
2008	24			1	6	7	1	9	17	30				3		34				4					4	7	14		286		
2009	33			6	3	3	39	2	11	11	26	29	1	4	3	10	1			3					2	1	2	3	26	1	302
2010	37			9	3	10	7			49			3	2	9	6				3						24	13	6	29		383
CELKEM	651	14	15	136	1 603	6 53	151	244	616	1 036	2 10	10	73	33	1	767	363	32	77	19	3	6	64	67	503	3	7 008				

Příloha .6

Obecný vývoj soudníinnosti (1952 ó 2010) ó Zahájená ízení o p edb flných otázkách

			Celkem
Belgie	Cour constitutionnelle	17	
	Cour de cassation	77	
	Conseil d'Etat	62	
	Ostatní soudy	495	651
Bulharsko	Софийски градски съд Търговско отделение	1	
	Ostatní soudy	17	18
Česká republika	Nejvyšší soud	1	
	Nejvyšší správní soud	5	
	Ústavní soud		
	Ostatní soudy	9	15
Dánsko	Højesteret	29	
	Ostatní soudy	106	135
Německo	Bundesgerichtshof	130	
	Bundesverwaltungsgericht	100	
	Bundesfinanzhof	272	
	Bundesarbeitsgericht	23	
	Bundessozialgericht	74	
	Staatsgerichtshof des Landes Hessen	1	
	Ostatní soudy	1 202	1 802
Estonsko	Riigikohtus	1	
	Ostatní soudy	5	6
Irsko	Supreme Court	18	
	High Court	15	
	Ostatní soudy	22	55
Řecko	Αρειος Πάγος	10	
	Συμβούλιο της Επικρατείας	44	
	Ostatní soudy	97	151
Španělsko	Tribunal Supremo	35	
	Audiencia Nacional	1	
	Juzgado Central de lo Penal	7	
	Ostatní soudy	201	244
Francie	Cour de cassation	93	
	Conseil d'Etat	63	
	Ostatní soudy	660	816
Itálie	Corte suprema di Cassazione	108	
	Corte Costituzionale	1	
	Consiglio di Stato	64	
	Ostatní soudy	883	1 056
Kypr	Ανώτατο Δικαστήριο	2	
	Ostatní soudy		2
Lotyšsko	Augstākā tiesa	9	
	Satversmes tiesa		
	Ostatní soudy	1	10

			Celkem
Litva	Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas	1	
	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	3	
	Lietuvos vyriausiasis administracinis Teismas	3	
	Ostatní soudy	3	10
Lucembursko	Cour supérieure de justice	10	
	Cour de cassation	8	
	Conseil d'État	13	
	Cour administrative	7	
	Ostatní soudy	35	73
Maďarsko	Legfelsőbb Bíróság	3	
	Fővárosi Ítéltábla	2	
	Szegedi Ítéltábla	1	
	Ostatní soudy	27	33
Malta	Qorti Kostituzzjonali		
	Qorti ta' l-Appel		
	Ostatní soudy	1	1
Nizozemsko	Raad van State	74	
	Hoge Raad der Nederlanden	194	
	Centrale Raad van Beroep	49	
	College van Beroep voor het Bedrijfsleven	139	
	Tariefcommissie	34	
	Ostatní soudy	277	767
Rakousko	Verfassungsgerichtshof	4	
	Oberster Gerichtshof	78	
	Oberster Patent- und Markensenat	3	
	Bundesvergabeamt	24	
	Verwaltungsgerichtshof	61	
	Vergabekontrollsenat	4	
	Ostatní soudy	189	363
Polsko	Sąd Najwyższy	5	
	Naczelny Sąd Administracyjny	12	
	Trybunał Konstytucyjny		
	Ostatní soudy	15	32
Portugalsko	Supremo Tribunal de Justiça	2	
	Supremo Tribunal Administrativo	40	
	Ostatní soudy	35	77
Rumunsko	Tribunal Dâmbovița	2	
	Ostatní soudy	17	19
Slovinsko	Vrhovno sodišče		
	Ustavno sodišče		
	Ostatní soudy	3	3

>>>

			Celkem
Slovensko	Ústavný Súd		
	Najvyšší súd	5	
	Ostatní soudy	3	8
Finsko	Korkein hallinto-oikeus	29	
	Korkein oikeus	11	
	Ostatní soudy	24	64
Švédsko	Högsta Domstolen	14	
	Marknadsdomstolen	5	
	Regeringsrätten	24	
	Ostatní soudy	44	87
Spojené království	House of Lords	40	
	Court of Appeal	64	
	Ostatní soudy	401	505
Jiné	Cour de justice Benelux/Benelux Gerichtshof	1	1
	Rada Evropských škol pro stížnosti	1	1
Celkem			7 005

PRAMENY

Monografie

Blahofl, J., Klíma, K., Skála, J. a kol., Ústavní právo Evropské unie. 1. vydání. Plzeň : Aleš, 2003.

Bobek, M., Komárek, J., Passer, J. M., Gillis, M. P edb fná otázka v komunitárním právu. Praha: Linde Praha, a.s., 2005.

Hamuák, O., Právo Evropské unie v judikatu e Ústavního soudu eské republiky. Praha: Leges, 2010, 256 s.

Hlouek, V., Tmík, V. D lba soudní moci v eské republice. Brno: Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav, 2004, 287 s.

Karzel, D., Evropský soudní dv r. Praktický pr vodce. Praha: ASPI, a.s., 2006, 492 s.

Klíma, K. et al. Evropské právo. Plzeň : Aleš, 2011, 579 s.

Klíma, K., Ústavní právo. 3. rozí ené vydání. Plzeň : Aleš, 2006.

Tmík, V., Ústavní stílnost. 3. vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2005. 359 s.

Tlková, N., Matochová, S., Evropské a eské právo, jejich vzájemný pom r v judikatu e Ústavního soudu R. Praha: Linde Praha, a.s., 2010, 448 s.

Tlková, N., Stehlík, V., Evropské právo l ó Ústavní základy Evropské unie. Praha: Linde Praha, a.s., 2007, 310 s.

Tichý, L. a kol. Evropské právo. 4. vydání. Praha: C.H. Beck, 2011.

lánky

Bobek, M. P edlofit i nep edlofit? Faktory ovliv ující uváfení eského soudce zda (ne)zahájít ízení o p edb fné otázce. Právní rozhledy, 2005, . 4, s. 124-131.

Bobek, M., Pazder, J. Kdo se m fle obracet s p edb fnými otázkami do Lucemburku?. Právní fórum, 2004, . 6, s. 209-216.

Bobek, M., Komárek, J. Jak by m la vypadat p edb fná otázka do Lucemburku? Právní rozhledy, 2006, . 1, s. 42-46.

Bobek, M., Komárek, J. Koho váflou rozhodnutí ESD o p edb fných otázkách? ó 1. ást. Právní rozhledy, 2004, . 19, s. 697-706.

Bobek, M., Komárek, J. Koho váflou rozhodnutí ESD o p edb fných otázkách? ó 2. ást. Právní rozhledy, 2004, . 20, s. 752-757.

Jeflek, M., Úloha eského advokáta v ízení o p edb fné otázce, Právní rozhledy, 2004, . 9, s. 346 ó 352.

Komárek, J., Podávání p edb fných otázek obecnými soudy jako otázka ústavnosti. Soudní rozhledy. 2008, . 10. s. 374-377.

Král, R., Znovu k zakotvení vnitrostátních ú ink komunitárního práva v Ústav R, Právní rozhledy, 2004, . 3, s. 110 ó 112.

Kühn, Z., Kysela, J., Na základ eho bude p sobit komunitární právo v eském právním ádu?, Právní rozhledy, 2004, . 1, s. 23 ó 27.

Kühn, Z., Jak se zm nilo ústavní soudnictví po 1.5.2004?, Právní rozhledy, 2004, . 13, s. 485 ó 492.

Malenovský, J., Ve v ci ústavního základu p sobení komunitárního práva uvnit R nebylo e eno poslední slovo, Právní rozhledy, 2004, . 6, s. 227 ó 229.

Malenovský, J., K nové doktrín Ústavního soudu ČR v otázce vztah českého, komunitárního a mezinárodního práva, *Právní rozhledy*, 2004. . 21, s. 774 ó 783.

Pomaha , R., Evropský soudní dv r: Námitky nesprávného výkladu komunitárního práva, *Právní rozhledy*, 2008. . 13, s. 500 ó 502.

Tý V.: Evropský soudní dv r jako tv rce práva ó právní povaha jeho rozhodnutí, *EMP*, ro ník 1998, rok vydání 1998, . 1-2, s. 97 a násl.

Zahrani ní literatura

Brown, L.N., Kennedy, T., *The Court of Justice of the European Communities*. 4. vydání. Londýn: Sweet & Maxwell, 1994.

Dama-ek, R. M., *The Faces of Justice and State Authority. A Comparative Approach to the Legal Process*. Yale University Press. 1986.

Dashwood, A., Johnston, A., *The future of judicial system of the European Union*. Centre for European Legal Studies, Cambridge. 2001.

Davies, G., *The divisions of powers between the European Court of Justice and National Courá*. University of Groningen, Netherlands. 2004.

Johnson, P., *A History of the 20th Century*. 2. vydání. Praha: Rozmluvy. Voznice: LEDA spol. s.r.o., 2008.

Komárek, J., *Judicial Lawmaking and Precedent in Supreme Courá*. LSE: Law, Society and Economy Working Papers. 2011.

Kühn, Z. *The Application of European Law in the New Member States: Several (Early) Predictions*. Web: German Law Journal.

Richardson, J., *European Union ó Power and policy-making*. 3. vydání. Abingdon: Routledge, 2006.

Simon, D., Le système juridique communautaire. Praha: ASPI, a.s., 2005, 820 s.

Vermuele, A., Interpretive Choice. New York University Law Review. 2000, s. 117.

Rozhodnutí Ústavního soudu České republiky

Nález Ústavního soudu ze dne 3.6.2003 sp.zn. II. ÚS 405/02.

Nález Ústavního soudu ze dne 4.4. 2005 sp. zn. IV. ÚS 158/04.

Nález Ústavního soudu ze dne 25.1.2005 sp. zn. III. ÚS 252/04.

Nález Ústavního soudu ze dne 8. 3. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 50/04.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 11.8.2005, sp. zn. I. ÚS 544/04.

Nález Ústavního soudu ze dne 10.5. 2005, sp. zn. IV. ÚS 128/05.

Nález Ústavního soudu ze dne 29.3. 2007 Pl. ÚS 4/06.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 24.7. 2008, spis. zn. III. ÚS 2738/07.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 30.6.2008, sp. zn. IV. ÚS 154/08.

Nález Ústavního soudu ze dne 8.1. 2009, sp. zn. II. ÚS 1009/08 .

Rozhodnutí Soudního dvora

V c C-26/62 NV Algemene Transport- en Expeditie Onderneming van Gend & Loos vs. Nederlandse administratie der belastingen.

Spojené v ci C-28/62, C-29/62, C-30/62 Da Costa en Schaake NV, Jacob Meijer NV, Hoechst-Holland NV vs. Administration fiscale néerlandaise.

V c C-6/64 Flaminio Costa vs. E.N.E.L.

V c C-44/65 Hessische Knappschaft vs. Maison Singer et fils.

V c C-62/72 Bollmann vs. Hauptzollamt Hamburg-Waltershof.

V c C-166/73 Rheinmühlen-Düsseldorf vs. Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel.

V c C-107/76 Hoffmann ó La Roche AG vs. Centrafarm Vertriebsgesellschaft Pharmazeutischer Erzeugnisse mbH.

V c C-30/77 Régina vs. Pierre Bouchereau.

V c C-246/80 C. Broekmeulen vs. Huisarts Registratie Commissie.

V c C-66/80 SpA International Chemical Corporation vs. Amministrazione delle finanze dello Stato.

V c C-102/81 "Nordsee" Deutsche Hochseefischerei GmbH vs. Reederei Mond Hochseefischerei Nordstern AG & Co. KG a Reederei Friedrich Busse Hochseefischerei Nordstern AG & Co. KG.

V c C-283/81 Srl CILFIT a Lanificio di Gavardo SpA vs. Ministero della sanità.

V c C-207/81 Kuno Ditterich vs. Komise Evropských spole enství.

Spojené v ci C-314-316/81 a 83/82 Procureur de la République et Comité national de défense contre l'alcoolisme vs. Alex Waterkeyn.

Spojené v ci C-36 a 71/80 Irish Creamery Milk Suppliers Association a dal-í vs. gouvernement d'Irsko a dal-ím a Martin Doyle a dal-í proti An Taoiseach a dal-ím.

V c C-283/81 Srl CILFIT a dal-í a Lanificio di Gavardo SpA vs. Ministero della sanità.

V c C-70/83 Gerda Kloppenburg vs. Finanzamt Leer.

V c C-69/85 Wünsche Handelsgesellschaft GmbH & Co. vs. Spolková republika N mecko.

V c C-314/85 Foto-Frost vs. Hauptzollamt Lübeck-Ost.

V c C-213/89 The Queen vs. Secretary of State for Transport, ex parte: Factortame Ltd a dal-í.

V c C-231/89 Krystyna Gmurzynska-Bscher vs. Oberfinanzdirektion Köln.

V c C-83/91 Wienand Meilicke vs. ADV/ORGA F. A. Meyer AG.

V c C-432/92 The Queen proti Minister of Agriculture, Fisheries and Food.

V c C-449/93 Rockfon A/S vs. Specialarbejderforbundet i Danmark.

V c C-307/95 Max Mara Fashion Group Srl vs. Ufficio del Registro di Reggio Emilia.

V c C-416/96 Nour Eddline El-Yassini vs. Secretary of State for Home Department.

V c C-192/99 The Queen vs. Secretary of State for the Home Department.

V c C-178/99 Doris Salzmann.

V c C-86/00 HSB-Wohnbau GmbH.

V c C-129/00 Komise vs. Itálie.

V c C-265/00 Campina Melkunie BV proti Benelux-Merkenbureau.

V c C-151/02 Landeshauptstadt Kiel vs. Norbert Jaeger.

V c C-225/02 Rosa García Blanco vs. Instituto Nacional de la Seguridad Social y Tesorería General de la Seguridad Social

V c C-210/04 Ministero dell'Economia e delle Finanze a Agenzia delle Entrate vs. FCE Bank plc.

V c C-437/05 Jan Vorel vs. Nemocnice český Krumlov.

V c C-339/09 Skoma-Lux s. r. o. vs. Celní editelství Olomouc.

Internetové odkazy

[http://www.mosquito-net.eu/documents/Komarek_Hierarchie-Efektivita\(sbornikNSS\).pdf](http://www.mosquito-net.eu/documents/Komarek_Hierarchie-Efektivita(sbornikNSS).pdf)

http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/court-justice/index_cs.htm

http://eur-lex.europa.eu/cs/editorial/abc_toc_r1.htm

<http://eur-lex.europa.eu/cs/editorial/abc.pdf>

http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2011-05/ra2010_stat_cour_final_cs.pdf

http://www.profipravo.cz/index.php?page=article&id_category=16&id_article=255748&csnum=99bdc087

<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/gg/gesamt.pdf>

<http://curia.europa.eu/juris/recherche.jsf>

[http://www.mosquito-net.eu/documents/Komarek_CR-ESD\(web\).pdf](http://www.mosquito-net.eu/documents/Komarek_CR-ESD(web).pdf)

<http://www.jeanmonnetprogram.org/papers/04/040501-18.html>

<http://isap.vlada.cz/homepage.nsf/esdz>